

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izkušnja vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam poaj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Kaj gre ostalim po vojakih, ki so padli v vojni.

V Avstriji imamo zakon iz l. 1887., ki določa pokojnino za udove in otroke padlih vojakov. Ta zakon priznava pravico do pokojnine, če je vojak umrl v vojni ali pa zaradi vojne. Vseeno je, če je padel neposredno pred sovražnikom, ali pa, če je umrl za rano, ki jo je dobil v vojni, ali pa, če je nastala poškodba na drug način, samo, da jo je dobil v izvrševanju vojaške službe in brez lastne krivde, ali pa, če je bila smrt posledica na kakem službenem mestu ali v bolnišnici nalezene nalezljive bolezni, ali pa, če je bila smrt posledica mučnih vojnih opravil.

Pokojnine vdov.

Pokojnina je različne višine v prvih šestih mesecih po smrti in v naslednjem času. V prvih šestih mesecih je ravno tako visoka kakor vzdrževalnina, ki jo dobiva žena upoklicanca za časa vojne službe svojega moža; z drugimi besedami: šest mesecev se še po smrti plačuje vzdrževalnina, če jo je dobivala žena tudi že prej. Če pa ni dobivala žena prej vzdrževalnine, ker je imela sama svoj lastni zaslužek, potem more, četudi je zaslužek izgubila še-le po smrti svojega moža, tudi pozneje še prositi za vzdrževalnino in jo mora dobivati 6 mesecev po smrti svojega moža.

Vdovam, ki ne morejo zahtevati vzdrževalnine, se tako po smrti moža začne izplačevati vdovska pokojnina. One vdove, ki morajo dobivati šest mesecev po smrti svojega moža še vzdrževalnino, dobivajo vdovsko pokojnino po preteku teh šestih mesecev.

Vdovska pokojnina je zelo nizka in znaša na mesec za vdovo vojaka brez šarže 9 K, za vdovo poddesetnika 12 K, desetnika (korporala) 15 K, četovodje 18 K, narednika z dnevno plačo do 70 vin. — 22 K 50 vin., narednika z višjo dnevno plačo 30 K, kadeta ali nadčolnarja 37 K 50 vin.

Veljajo samo prave šarže. Če je bil kdo n. pr. samo titularni desetik, sicer pa samo pešec ali nadomestni rezervnik, dobiva njegova vdova samo najnižjo pokojnino.

Dokler je vdova popolnoma nesposobna za služek in obenem brez sredstev, dobiva k pokojnini dodatek 8 K mesečno.

Zneski, ki smo jih navedli v gornji razpredelnici, niso navedeni v zakonu. Pokojnine temelje namreč na dveh zakonih: na zakonu z dne 27. aprila 1887 in zakona z dne 19. marca 1907. Starejši zakon določa kot letne pokojnine zneske 24, 32, 40, 48, 60, 80 in 100 goldinarjev, novi zakon pa zvišuje te pokojnine na poldrugokratne zneske, torej na 72, 96, 120, 144, 180, 240 in 300 kron letno. Ker pa velja ta zakon tudi za vdove dalje služekih vojakov, ki so umrli v mirnem času, pa hoče vdovam vojnih žrtev določiti višje pokojnine, je v paragrafu 24. starejšega zakona določeno: „Vdove oseb, za katere je dokazano, da so padle pred sovražnikom ali umrle za dobljenimi ranami ali zaradi mučnih vojnih poslov, dobivajo k normalni letni pokojnini še 50% ni dodatek“. Prištetje je torej treba zneskom 72, 96, 120, 144, 180, 240 in 300 kron še polovico in potem se dobe v zgornji razpredelnici navedeni mesečni zneski vdovskih pokojnin.

Popolnoma vseeno je, ali ima vdova kake druge dohodke ali ne. Dobivati mora pokojnino tudi tedaj, če je bogata. Če žena ni dobivala vzdrževalnine, se jej prične izplačevati pokojnina prvi dan meseca, v katerem je umrl njen mož ali ga je smatrala vojaška oblast za mrtvega.

Vdova pa nima pravice do pokojnine, če zadnji čas, preden je odšel mož pod orožje, ni živela skupaj z njim (tudi če ni bila sodno ločena). Če pa dokaže, da ni ona kriva, da je prenehala zakonska skupnost z možem, pa dobiva pokojnino.

Nadalje vdova ne dobi pokojnine, če so se možu pred smrtjo ali po smrti dokazale take obdolžitve, da bi on sam, ako ne bi bil umrl, kljub svoji invalidnosti ne dobival pokojnine, to se pravi, če bi se možu dokazalo, da je zagrešil težek zločin.

Če se vdova vnovič omoži, seveda izgubi pokojnino; kot odpravnino pa dobi 20mesečni znesek pokojnine.

Pokojnine sirot.

Za pokojnine sirot velja tudi, da se otrokom v prvih šestih mesecih po očetovi smrti plačuje nadaljna vzdrževalnina, če so le dobivali za časa vojne službe očetove ali če bi se razmere otrok izpremenile v toliko (morda, če bi jih mati ne mogla vzdrževati več), da bi se tudi po očetovi smrti moglo prositi za vzdrževalnino. Če pa otroci ne dobivajo vzdrževalnine, potem dobivajo sirotinsko pokojnino (vzgojino) od prvega dne onega meseca, ki sledi očetovi smrti.

Dočim dobivajo vzdrževalnino tudi nezakonski otroci, dobivajo vzgojino samo zakonski in posinovljeni otroci. Za nezakonske otroke je torej poskrbljeno samo prvih šest mesecev po očetovi smrti.

Vzgojina znaša samo 4 K mesečno za vsakega otroka, dokler ima mati pravico do pokojnine. Če mati umre ali če ne dobiva pokojnine zaradi kakega drugega vzroka (omožitve), znaša vzgojina 6 kron mesečno. Šarža umrlega očeta je za višino vzgojine brezpomembna. Vzgojina se plačuje za dečke do končanega 16., za deklice pa samo do končanega 14. leta. Za otroke, ki obiskujejo učne zavode, pa se more vzgojina plačevati do konca šolskega obiska in tudi vse do končanega 24. leta. Če se očetu tudi po smrti dokaže kako težko hudodelstvo, preneha tudi sirotinska pokojnina.

Najvišje svote.

Zakon določa, da pokojnina vdove in otrok skupaj ne sme znašati več nego 45 kron mesečno. Če bi zaradi večjega števila otrok znašala več, dobiva vdova sicer celo vdovsko pokojnino, pokojnine otrok se pa skrejšo. Ako bi torej vdova narednika, ki dobiva 30 kron pokojnine, imela 6 otrok, bi ne dobival vsak otrok po 4 K, temveč samo po 2 K 50 vin. mesečno. Kakor hitro pa en otrok nima več pravice do vzgojine, pa dobe ostali otroci več.

Prav tako določa zakon, da morejo dobivati sirote, katerih mati ne dobiva pokojnine, vse skupaj le 30 K mesečno. Če je torej po vojaku ostalo 6 otrok, ne dobiva vsak otrok po 6 K, temveč le po 5 K. Kakor hitro pa se za enega otroka ne plačuje več pokojnine, dobe ostali več.

Kaj gre drugim svojem.

Dočim določa zakon o vzdrževalnini razun žene in otrok, vzdrževalnino tudi še staršem, bratom in sestram, tastu in tašči, nezakonski materi in nezakonskim otrokom vojakovim, ne dobivajo svoji po vojakovi smrti nikakršne pokojnine. Če so dobivali vzdrževalnino, se jim vzdrževalnina plačuje tudi še 6 mesecev po smrti, potem pa ugasne vsa pravica. — Dočim je v zakonu o vzdrževalnini poskrbljeno tudi za slučaj, če se vojak pogreša, manjka ta beseda v zakonih o pokojnini. Vojaške oblasti pa hočejo, kakor je razvidno iz nekega odloka, izenačiti pogrešane z mrtvimi: torej skozi 6 mesecev po ugotovitvi, da se vojak pogreša, vzdrževalnina, potem pokojnina. Če pa se vojak zopet pojavi, ko se že izplačuje pokojnina (na primer iz ujetništva, od koder ni mogel pisat domov) se mora seveda, ker je vzdrževalnina višja od pokojnine, doplačati, kar se je izplačalo premalo.

Kje se je treba prijaviti.

Onim, ki dobivajo vzdrževalnino, ni treba javiti oblastim smrti vojaka, ali, da ga pogrešajo. Oblast se prepriča že sama, kadar pride čas, da je treba namesto večje vzdrževalnine plačevati manjšo pokojnino. Če pa vojakovi svoji ne dobivajo vzdrževalnine, potem naj prijavijo svoje zahteve pri občinskem uradu, in če tam ne izda nič, pri okrajnem glavarstvu.

„Kdor moliti prav ne zna, naj na vojsko se poda“

Nevestino darilo rešilo ženina gotove smrti.

Četovodja 47. pešpolka Iv. K., doma od Sv. A. v Slov. gor., piše iz bojišča svojemu prijatelju dne 25. novembra:

Dragi Jakob! Že dolgo sem nameraval Ti pisati, kako mi gre na bojnem polju. Še le danes, ko smo došli čez Karpate v ogrsko mesto E., sem prišel do prilike, da primem zopet pero v roko. Od 26. avgusta pa do danes sem bil skoro neprestano v ognju. Rad bi Ti podrobno opisal vse dogodke in

krvave boje, katere je doživel pešpolk šte. 47. A, kakor mogoče sam veš, ne smemo vsega izdati. Še-le ko bo vojska končana, se bo razvzljala marsikatera tajnost o vojnih dogodkih, ko se bomo sešli mi stari prijatelji v domovini in si bomo pričaš vinčaka pripovedovali zanimive dogodke. Le toliko Ti sedaj zaupam, da so že skoro vsi tisti moji vojni tovariši naše stotnije, ki smo skupaj odšli iz Maribora, mrtvi, ranjeni, bolni ali pa ujeti. Vendar nas je še precejšnje krdelece takih, ki smo vse vojne težave srečno prestali in že več stotin Rusov poslali na oni svet ali pa jih ujeli ter druge zopet napravili za boj nesposobne. Mi stari izgledamo, kakor puščavniki. Naši obrazi so zaraščeni, kakor jelšev grm, naša koža se po večini mnogo ne razlikuje od kože afrikanskih zamorcev. Kaj bi neki sedaj rekli moja ljuba mama, če bi me opazili. Prepričan sem, da bi si mislili, da je bil njih sin za časa vojske v družbi staroverskega Metuzalema. In kakšen obraz bi še le delala moja ljuba nevesta Trezika. Pisal pa sem ji že dvakrat, a ne dobim od nje nikakega odgovora. Ali se je mogoče v koga drugega zagledala? Pa to dvomim, ker vem, da je doma sedaj gotovo veliko pomanjkanje fejest fantov. Povej Treziki, da se imam edino le njej in pa božji previdnosti zahvaliti, da sem še živ.

Kakor Ti je znano, sva bila s Treziko že 2-krat v cerkvi oklicana, a predno sva se mogla poročiti, me je cesar poklical nad Rusa, češ, pusti sedaj svoje Treziko in jaz Ti dam kot nevesto — puško. Trezika mi je za slovo dala molitveno knjigo „Življenja srečen pot“, ki so jo spisali nepozabni slovenski škof Anton Martin Slomšek. Ti sam veš, da jaz poprej nisem bil posebno pobožen človek. A moja nevesta me je tako prijazno prosila, naj vzamem molitvenik kot spomin na njo seboj na bojno polje, da ji nisem mogel odbiti prošnje. Ubogal sem jo in to je bila moja rešitev! Knjižico sem shranil v levi žep mojega telovnika in tako je knjižica čuvala moje srce. Ko smo dne 26. oktobra v Galiciji blizu Karpato bili v boju z Rusi, je prišla sovražna krogla, ter se zapičila naravnost v sredino molitvenika. Le predni del krogle je malo ranil moja prsa, a rana je bila prav malenkostna. Knjižica je zadržala sovražno kroglo tako srečno, da je ista izgubila svojo moč ter je obtičala zapičena nekaj centimetrov nad mojim srcem. Rana mi je v enem tednu zacelila. Zdravnik mi je dal tako dober obliž, da sem se ves čas tudi kot ranjenec udeleževal najhujših bojev v prvi fronti. Povej tudi Treziki, da bom njej na veke hvaležen, da mi je podarila ono rešilno knjižico. A sedaj bom čisto drug človek. Tukaj v vojski pa sem prišel do trdnega prepričanja, da je nad nami res vsemogočni Bog, ki vodi našo usodo. „Kdor moliti prav ne zna, naj na vojsko se poda!“

Upam, da bo te vojske skoro že konec. Vas pa vse iskreno pozdravljam in ostajam do svatdenja Tvoj in Vas vseh stari prijatelj Ivan.

Slovenski Korošec v ruskem ujetništvu.

Gospa Tereza Linčnik v Celovcu je dobila od svojega moža, ki je služil pri 4. domobranskem polku, iz Barnaula, okraj Tomsk v Sibiriji, pismo, datirano z dne 26. oktobra 1914. Med drugim piše tudi to-le:

Sporočam Vam, da sem vojni ujetnik, in sicer v daljni Sibiriji. Ujeti smo bili že dne 31. avgusta in sicer ves sanitetni oddelek 1. bataljona ob enem z zdravniki in ranjenci vred. Ko so nas zajeli, smo morali s praznimi želodci po cele dni korakati, predno smo dobili kaj jedil. Potem smo se vozili 15 dni in 16 noči in nato še dve noči z ladjo, da smo dospeli do cilja v lepem Barnaulu. Med vožnjo smo dobivali vsak dan po 25 kopejk; gladu ravno nismo umrli, pa do sitega se tudi nismo najedli. Živeli smo in še živimo od čaja in kruha. Čaj dobivamo dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, potem tri funte kruha in opoldne prazno juho, zelje, krompir in ukuhano korenje in malo mesa. Čaj je brez ruma. Alkoholnih pijač še sploh nismo videli. Zima nam je prinesla snega in 18 stopinj mraza. Tukaj je neprijetno in je tudi zelo veliko bolnikov. Tudi jaz sem

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

že 24 dni v bolnišnici; bil sem se prehladil in dobil influenco. Nekaj dni je bilo hudo, sedaj sem pa že zopet zdrav in se mi godi prav dobro. V bolnišnici je vse polno nemških in avstrijskih vojakov. Sedaj smo samo radovedni, kako dolgo bo to še trajalo, in ali se vrne domov še to leto ali še le na vigo. Prav nič ne vemo, kako da stoji; res bridko je, živeti tako brezupno in brez denarja. Če se ne vrne do Božiča, želim vam vsem vesele božične praznike. Moje misli so vedno pri Vas; vsako noč pa sanjam o Vas, obupati mi je. Pa v božjem imenu, če ostanem zdrav, se bomo v radosti in veselju zopet videli.

Navdušen slovenski mladenič.

Vojaški novinec Jožef Guček je postal svojim staršem v Novicerkvi pri Vojniku sledeče pismo, katero nam je poslala njegova sestra Marica Guček, po domače Jankova.

Dragi mi stariši! Srčna hvala Vam za poslano mi karto, ki sem jo z veseljem sprejel, posebno pa za škapulir sv. Frančiška in svetinjo Brezmadežne, za kar Vam bodi prisrčna hvala. Pisali ste tudi, da molijo na Rakovniku v zavodu oni nedolžni otročiči za mene. Jaz pa rečem: Bog usliši njih prošnjo in molitev! Veste, mamica in oče, zdi se mi sedaj, da me ne more zadeti nič hudega, ker imam na prsih sv. Frančiška, pod kapo pa svetinjo Brezmadežne, torej sem popolnoma izročen božjemu varstvu. Veste, ljubi stariši, prišlo je povelje, da kedor ima veselje, iti v Galicijo in je navdušen za boj, naj se oglasi. In res, izstopilo jih je mnogo in tudi jaz sem med njimi in ne bi bil, a moje navdušenje je veliko, ker za domovino svoje mlado življenje stavim, se mi pač zdi poseben častno. Veste, ti isti, kateri so se uprli, jim pa pravijo, da so bojzljivi in še celo pljuvali so mnogi pred nje.

Mi slovenski fantje nimamo veliko maršov, ampak same vaje in se učimo streljati, da bomo kmalu izurjeni za bojišče. Za dan, kedaj da gremo, mi ni znano. Pač pa vem, da bom božične praznike že obhajal v vojni. Bog mi pomagaj, da bi bil zdrav in čvrst avstrijski vojak, za drugo mi ni mnogo kaj mar. Noge moje so res uboge, ker se močno potijo. Najslabše je v vojni, ako se vojak moker sezuje in zopet mokre cunje ali nogavice obuje. Na vojski nimamo kje posušiti svojih mokrih cunj, drugače kot pod seboj na postelji. Zdaj ležimo na parni in nas leži 400 vojakov skupaj. Veliko lažje tukaj pri vojakih zaspi in zopet vstanem, kakor poprej doma in imam še večje navdušenje za vojsko. Zdi se mi, la nato deluje ono, kar ste mi poslali: škapulir sv. Frančiška in podoba Brezmadežne.

V sredo bom prejel sv. obhajilo in ob enem bomo tudi prisegli, da ostanemo zvesti Bogu, cesarju in domovini. Za domovino smo pripravljeni tudi kri preliti. Vaš Ivan.

Marija upanje in pomoč vojakov.

Bilo je na bojnem polju nekega dne meseca oktobra. Zjutraj zgodaj smo dobili povelje, skuhati hitro zajutrek in iti nasproti sovražniku. Ravno, ko smo nastopali, predno smo odšli, me nagovori moj tovariš: „Ti, ali si se danes priporočil Mariji?“ Mislim sem si, kaj se ta človek drzne tudi v tako resnem trenutku norčevati. (Bil je ta mož eden izmed tistih, ki so se ob vsaki priliki norčevali iz molitve, cerkve, duhovnikov in iz vsake pobožnosti, tudi ni bil več let pri sv. maši in ni prejemal sv. zakramentov.)

Ker je bil njegov glas bolj prijazen, sem ga pogledal in mislil sem, kako mu naj odgovorim. Toda on me prehitel in reče: „Jaz sem se Mariji priporočil v varstvo in ji obljubil postaviti spomenik in ne bom nikdar pozabil na njo, če pridem še kedaj zdrav domov.“ Ganjen sem bil in solze so mi stopile v oči. Vzdihi sem: „O Marija, kako veliko milost si mi izprosila. Torej vendar k tebi, o Marija, se v veliki sili in nevarnosti vzdigajo naša srca! Odgovoril sem mu: „Veseli me, dragi prijatelj, da si se spomnil na Marijo, le njej se priporočaj in ona te ne bo zapustila in ti bo pomagala v največji nevarnosti.“

Pa še nekaj: Ko smo bili v bojni črti, krogle in šrapneli so leteli okrog glave, da je bilo groza. Čuti je bilo neprenehoma: O Marija, pomagaj nam! O Marija, varuj nas! Torej tudi tu, ko smo takorekoč gledali smrti v oči, si bila ti, o Marija, naša pomoč, naša varuhinja in naše zadnje upanje.

Naj slovensko ljudstvo tudi zna, kak duh večnoma navdaja slovenske vojake na bojnem polju in naj jih tem bolj izroča v Marijino varstvo! Ti pa, o Marija, bodi naša pomočnica in naša varuhinja, ti nas varuj, ti nas brani in vodi nas vojake na bojnem polju, pa tudi naše domače doma! Izprosi nam milost, da se kedaj sestanemo na tem svetu, če ne na tem, pa na onem svetu v nebesih! Črnovojniški ranjenec.

Poplačana usmiljenost.

Naslednje se je zgodilo med vojakmi, ki stoje v bojih proti Srbom: En mož je padel. Zapustil je vdovo in več otrok brez premoženja. Njegovi tovariši pri kompaniji, sami resni, dobri Hrvatje, so začeli med seboj nabirati za zapuščene sirote. Neki njih podčastnik bi dal rad 1 krono, toda ni imel drobiža; samo en papirnat bankovec za 20 kron. Drug tovariš mu je hotel posoditi eno krono, kar je pa podčastnik odklonil, češ, da hoče darovati za sirote iz svojega.

S trudom je našel tovariša, ki mu je izmenjal dvajsetkronski bankovec. Eno krono je daroval za sirote, ostalih 19 kron je pa ta podčastnik shranil v vrečko in jo obesil pod obleko okrog vratu. Ko je podčastnik malo minut pozneje odšel na svoje mesto, ga je zadela prva krogla, ki je priletela od sovražne strani. Toda glej: krogla je zadela v vrečko, v kateri je imel drobiž z 19 kronami. Vse krone, med njimi en petkronski tolar, so bile skrivljene, podčastniku pa se ni nič zgodilo. Kako je bil sedaj ta vrli mož vesel, da je iz usmiljenja zmenjal 20kronski bankovec. Vseh 19 kron hoče nesti domov kot spomin svojim otrokom. — Tako je Bog čudovito poplačal usmiljeno srce.

Smrt je slutila...

Alojzij Pogorelec, posestnik v Goriči vasi pri Ribnici na Kranjskem, ki je umrl vsled bolezni na bojišču, je poslal, v slutnji, da ga čaka smrt, pred odhodom v boj svojemu bratrancu Antonu Pogorelcu, posestniku in kovaču v Goriči vasi, dopisnico s sledečo vsebino: Beljak, 12. nov. 1914. Dragi bratranec! Med tem, ko si ti lepo doma pri svojih dragih, se jaz z drugimi vred pripravljam, da odrinemo proti meji mrzle Rusije. Moral sem zapustiti milo ženo, prijazne otročičke, dobrega očeta, krasen dom in vse, pa iti v boj, kjer me čaka skoraj gotovo smrt. Nikdar več ne bom videl svojega rojstnega kraja, ne svojih dragih. Tolaži me le misel, da se tam gori nad zvezdami enkrat zopet snidemo, če se tu ne bomo videli. Dragi moj! Če je Njegova volja, da se več ne vidimo, Te prosim, skrbti ti po možnosti za mojo ženo in otroke, ki ostanejo sirote brez očeta. Prepričan sem, da mi boš izpolnil to mojo, morebiti poslednjo željo in položi ta dar domovini na oltar. Na svidenje v ne-

Obisk matere na bojišču.

Nemški oficir, ki se nahaja na srbskem bojišču, opisuje v nekem pismu sledečo zanimivo dogodbo: Pri naši diviziji se je pojavila te dni nenadoma neka stara kmetica, ki je prišla iz Segedina, da bi videla svojega 18letnega sina, ki se nahaja kot prostovoljec pri nekem ogrskem pehotnem polku. Hotela mu je izročiti osebno zamsko perilo. Kmetica je bila na potu nešteto krat ustavljena, toda vedno so se dobili dobrosrčni ljudje, ki so ji pomagali naprej in ji pokazali pot. Ko je prispela končno k četam, je niso hoteli pustiti k njenemu sinu, dokler ni bila prošnja predložena divizionarju. Ginjen zaradi tako goreče materine ljubezni, je dal divizionar vojaka takoj poklicati, na kar se je odigral pred njimi krasen prizor snidenja. Hrabro mater so nato častniki bogato obdarili, na kar se je ona zadovoljna vrnila domov.

Desetleten deček na bojišču.

Neki stotnik, ki se je vrnil s severnega bojišča, je pripovedoval o sledečem ginljivem dogodku. Junak dneva je bil desetleten deček, ki je v plohi krogel našim vojakom prinašal vode v okope ter nešteto krat prehodil z vojaškimi skledicami pot od vojne črte do bližnjega potoka, dokler ga ni zadela sovražna krogla. Stotnik je pripovedoval: Po neki za nas zmagoviti bitki so po noči iskali ranjence na bojišču. Ko so bili pobrani že vsi ranjenci, je poslal sanitetni častnik še svojega psa na bojišče, da išče, če ne bi morda dobil še kakega ranjenca. Pes se je vrnil večkrat, ne da bi bil koga dobil, a pošiljali so ga zopet nazaj. Kar pa je začel glasno lajati, znamenje, da je pes nekaj dobil. Častnik je odšel za psom, ki je nestrpno silil dalje ter ga komaj dohajal. Tema je bila tako gosta, da se ni nič videlo. Hipoma je zaslišal častnik otroški klic na pomoč. Šel je v smeri, od koder je prihajal glas in prišel je do potoka, ob katerem je ležalo truplo. Bil je deček, napol onesveščen, ki je ležal tamkaj v mlaki svoje krvi. Ubožec se je tresel mraza. Častnik je nemudoma slekel svoj plašč, zavil dečka vanj in ga prinesel na obvezovališče, kjer so ga med prvimi prinesli v operacijske prostore ter ga položili tamkaj na mizo. Deček bil je popolnoma onesveščen in bati se je bilo, da vsak čas ugasne njegovo življenje. Obleka je bila vsa prepojena s krvjo, a na trebuhu je imel težko rano, ki je močno krvavela. Zdravniki so izvršili težko operacijo in bilo je upanje, da rešijo mladega ranjenca. Trdno je zaspal, dihal mirno in lice mu je dobilo izraz prave otroške nežnosti. Po nekoliko urah se je prebudil. Ko se je popolnoma zavedel, so ga začeli zasliševati. Deček, po rodu Poljak, je govoril tiho, a razločno. Rekel je, da mu je ime Staša. Svojih staršev ni poznal. Stara mati mu je pripovedovala, da so se izselili v Ameriko, a sama se ni dosti brigala zanj. Ko so prišli vojaki v vas, jih je gledal in jim prinašal vode, oni so se pa pogovarjali z njim. In tako je odšel z njimi na bojišče. Ko so napravili okope, je tudi ostal v njih bližini, in posebno mu je ugajalo, ko so začeli streljati. Pomignil mu je nato neki vojak, ki ga je mučila žeja in ga je prosil, da mu prinese vode. Vzel je posodo, stekel k potoku in prinesel vode. Potem so ga prosili tudi drugi vojaki in bil je ponosen, da je mogel napraviti vojakom kako uslugo. Gromenja topov se ni bal. Toda nenadoma ga je zadela krogla. Kaj se je zgodilo pozneje, ni vedel več. — Ležal je na slami in bistro gledal okoli sebe. V tem pa je prišel v sobo pes, ki je dobil dečka, ko je ležal ob potoku. Šel je naravnost k dečku in deček ga je stisnil k sebi. Bila sta takoj najboljša prijatelja in sta bila tudi pozneje vedno skupaj. Zdravnik, ki je zdravil dečka, mu je nekoč pomignil z rokami v slovo. Dečku se je storilo milo in skoro jokaje je vprašal: „Pa me vendar ne mislite nagnati?“ — „Ne, ostaneš pri nas ter dobiš sabljo in konja!“ — „Kajne, sivca?“ je veselo

vskliknil deček in oči so se mu radosti zasvetile. — Zdravniki so hrabrega dečka posinovili ter zbrali svoto denarja, ki naj bi služila za začetek dečkove vzgoje.

Velikodušen ruski častnik.

V krvavi bitki pri Ravaruski je obležal na bojišču težko ranjen pešec 24. avstrijskega domobr. pešpolka. Z največjim naporom svojih moči se je še privlekel do nekega grmovja in je tamkaj utrujen zaspal, zakopavši pod svojo glavo denar, ki ga je imeli pri sebi, 75 K. Naenkrat ga je nekdo stresel, da se je prebudil. Zagledal je pred seboj kozaka, ki mu je že izpraznil žepe in vzel tudi zakopani denar. Ranjenec se je branil in začela sta se rovat. Hrup je priključal ruskega kozaka, častnika, ki je vprašal, za kaj da gre. Častnik je kmalu spoznal položaj in je odločno pozval kozaka, naj vrne ranjencu, kar mu je vzel. Ker pa kozak ni hotel ubogati, je častnik, ne da bi rekel še kako besedo, potegnil svojo pištolo, ustrelil kozaka in lastnorodno nato izročil ranjencu, kar mu je odvzel poprej kozak. Kmalu nato, ko so se Rusi umaknili, so našli naši sanitetni vojaki ranjenca in ga odnesli na obvezovališče. Prepričan je bil pozneje na Dunaj v bolnico, kjer je povedal svoj dogodek zdravnikom in strežnicam.

O, ti „kozaki“!

„Gazeta Opolska“ poroča zanimiv dogodek: V Gnezdnu se je eni dan raznesla vznemirljiva govorica, da so v Zelaskem gozdu, oddaljenem nekaj kilometrov, kozaki. Čisto naravno bi od tam vsak hip pridrevi lahko v mesto. A ura je minila za uro, pa kozakov le še ni bilo videti, in tako se je vračal pogum in zaupanje. S tistimi „kozaki“ pa je bilo takole: Revna deklica je nabirala v gozdu jurčke (gobe), zasail je je logar in ker ni imela dovoljenja, jo je hotel iz gozda izgnati v jeziku, deklici nerazumljivem. Deklica je prosila poljsko: „O gospod, ko je tukaj toliko kozakov!“ (gob). Nemški uradnik, ki ni znal ime na gob v poljskem jeziku, se je ustrašil besede „kozak“ in izginil nemudoma. Deklica pa je dalje v božjem miru nabirala „kozake“ in polnila košaro. Uradno poizvedovanje po kozakih pa je bilo popolnoma brezuspešno.

Ganljiv prizor s francoskega bojišča.

Berolinski listi prinašajo pismo z bojišča, v katerem piše neki nemški vojak sledeče: 19. novembra 1914. Danes so podali naši ljudje 11. kompanije Francozom roke. Ležali smo namreč komaj 30 m proč od francoske postojanke, klicali smo si na obeh straneh. Naenkrat je zaklical neki Francoz, naj nehamo streljati, da bomo skupno pokopali tri mrtve Nemce, ki so ležali v prostoru med nami. Prenehali smo s streljanjem. Deset francoskih vojakov, med njimi 1 častnik, je odložilo orožje; na naši strani isto število. Podali smo si roke, zagreblili mrljice in si izmenjali smodke, cigarete in časopise. Pogovorili smo se o tem in onem. Francozi so rekli, da ne bodo streljali več, če tudi mi ne bomo. Podali smo si roke, prijeli zopet za orožje in se splazili v jarke.

Nemci in Francozi skupno obhajajo god.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je govoril pred nekaterimi dnevi v klubu svoje stranke in je pripovedoval o nekaterih zanimivih rečeh, ki jih je izvedel v nemškem glavnem stanu. Tisza je govoril o nepreračunljivem razpoloženju razburkljivih Francozov, katero posebno potrjuje naslednji dogodek:

Bilo je v gorovju Argonen po nekem zelo vročem boju. Ko se je približala noč, se je, kakor po navadi, ogenj tam in tukaj ustavil. Med „tam“ in „tukaj“ ni posebnih velikih razdalj. Sovražni okopi so oddaljeni drug od drugega le kakih 80 korakov. Kar naenkrat so iz nemškega okopa dvignili v zrak neko tablo ter Francoze opozorili na njo s klici. Na tabli so bile zapisane te-le besede:

„Naš polkovnik ima danes svoj god. Mi svoje-ga poveljnika zelo ljubimo in bi radi slavili njegov imendan. Radi tega prosimo za premirje do prihodnjega dne.“

Kmalu nato se je prikazala tudi v francoskem okopu tabla z napisom:

„Premirje do jutranje zore dovoljeno.“

V nemškem okopu se je začelo veselo življenje. Pesmi so donele, praznile se vinske steklenice, govorili se glasili, korajžni vojaki so klicali: „Hura!“ ter ploskali z rokami. Razpoloženje je bilo izborna.

Kar naenkrat pa je nekdo na robu nemškega okopa zaklical: „Halo, halo!“ Nemci so radovedno pogledali iz okopov in v splošno začudenje so opazili Francoze, ki so gledali v okop. Prišli so, da bi slavili z Nemci vred polkovnikovo godovanje. A Francozi niso prišli praznih rok. Prinesli so seboj šumeča francoska vina, smodke in kavo. Nemci so Francoze sprejeli s tovariškimi čutili in izvanredno prijaznostjo. Povabili so jih, naj pridejo v nemški okop. Francoze so Nemci posadili ob mizah na častna mesta. Oboji so bili celo noč med seboj prav židane volje. Še-le, ko je napočila jutranja zora, so se ločili.

Premirje je bilo pri kraju. Francozi so se dvignili. Isto so storili tudi Nemci. Drug drugemu so se priklonili ter se s prijaznimi besedami razšli. Francozi so se po izgubili v svoje okope in čez 5 minut se je boj zopet znova pričel.

Torej tudi ljubeznjivi in uljudni znajo biti Francozi in Nemci med seboj.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 9. decembra.

Koncem meseca oktobra se je moral nemški general Hindenburg umakniti izpred Vansave in Ivangoroda, ker se mu je godilo kakor našemu generalu Konradu, da so ga presenetile naenkrat mnogo, mnogo močnejše ruske čete. Vsled Hindenburgove umaknitve smo se morali umakniti tudi mi, samo iz ozirov na splošni položaj, kajti sicer so bile naše postojanke nasproti Rusom izborno zavarovane. Med tem je dobil Hindenburg iz domovine nove čete, tako, da baje razpolaga sedaj z 12 armadnimi zbori, torej približno z enako močjo kakor mi. Vsega vojaštva skupaj, na avstrijsko-nemški in ruski strani, je približno 5 milijonov. V posebnem posvetovanju v Breslavi (v pruski Šleziji), katerega so se udeležili od naše strani nadvojvoda Friderik, prestolonaslednik Karol Franc Jožef in general Konrad, od nemške strani cesar, general Hindenburg in načelnik njegovega generalnega štaba, se je določilo, da začnemo najprej z vso močjo napadati na severnem Poljskem, a na celi drugi črti se morajo začeti boji, da se ruske čete zaposlijo in ne morejo odpošiljati proti severu. Tako je začel general Hindenburg boje okoli Lodza. Lodz je zavzel, Rusi se umikajo in nemško-avstrijska armada jih potiska proti Varšavi. Rusi so med bitko hitro uvideli, da se jim slaba godi. Zato so odpoklicali čete iz Galicije in Rusko-Poljske na pomoč proti Hindenburgu. Toda naše čete so jih z vso silo napadle pri Radomsku in Pietrkovu, jih premagale ter prisilile, da so se umaknile.

Sedaj so se začeli tudi hudi spopadi v Galiciji med Krakovem in Przemyslom. Naše čete nastopajo nadpolno, kar je znamenje, da zasledujemo večji bojni cilj. Nekateri mislijo, da hočemo rusko bojno črto pritisniti zopet ob Vislo in San, kjer smo imeli Ruse še meseca oktobra.

V Karpatih se baje umikajo Rusi čez gorve na gališko stran.

Borba za odločitev se nadaljuje.

Dunaj, dne 7. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa:

Borba za odločitev na ruskem bojišču se nadaljuje. Avstrijske in nemške čete so zavrnille ruske napade, ki so bili naperjeni v prostoru od Piotrkowa čez Noworadomsk proti severu. Nemške čete so prodiranje sovražnikovo ustavile. V zahodni Galiciji so tudi večji boji v polnem teku. Izid teh bojev še ni znan. V tem prostoru so naše in nemške čete ujele zopet **1500 Rusov**. Boji v Karpatih se nadaljujejo. Na nekaterih mestih je sovražnik več močnih čet premaknil nazaj (v Galicijo) za karpatske gorske grebene. (Mesto Piotrkow leži južno-zahodno od Varšave, Novoradomsk pa severnoizhodno od Čenstohova. Obe mesti sta na železniški progi Čenstohov—Varšava.)

Rusi pri Lodzu izgubili 20.000 mož.

Dunaj, 8. decembra.

Na severnem Poljskem se Rusi naglo umikajo, ker jih hočejo Nemci od jugoizhoda obkoliti. Izgube, ki so jih Rusi utrpeli pri bojih okoli Lodza, se cenijo na 20.000 mož. Nemci so Rusom za petami.

Ruski poraz pri Lodzu.

Bern, dne 8. decembra.

O vojnem položaju na Izhodu piše list „Bund“, da je na Poljskem rusko napadanje zlomljeno pri korenini, kar se je zahvaliti velikanski napadalni sili Hindenburgovega prodiranja v ruski bok. Le velikanski in najobupnejši naporji vseh sil, ali pa splošno umikanje, še more rešiti Ruse in njihovega položaja, ali pa mora stati neštevilnih žrtev.

Boj za Krakov.

Dunaj, dne 8. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa:

Boji v zahodni Galiciji postajajo vedno srditejši. Naše čete so prijele sedaj sovražnika tudi od zahodne strani ter so ga pognale iz njegovih postojank Dobezyce—Wieliczka (južnoizhodno od Krakova). Naše čete nadaljujejo z napadanjem ruskih postojank. Število ujetnikov se še sedaj ne da natančno dognati. Dosedaj se je odposlalo čez **5000 Rusov**, med njimi 27 častnikov, v našo državo. Na Poljskem so naše in nemške čete v prostoru južnozahodno od Piotrkowa povsod odbile vse nove ruske napade. V Karpatih se ni zgodilo nič posebnega.

Trdnjava Przemysl se neprestano obstreljuje.

Bukarešta, dne 7. decembra.

Petrogradski list „Nowoje Wremja“ opisuje boj za Przemysl sledeče:

Prvi napad na trdnjavo je avstrijska posadka z občudovanja vrednim junaštvom krepko odbila. Drugo obkoljevanje je za rusko armado istotako kot prvo polno težav. Rusko armadno vodstvo se je moralo odločiti, ali naj za zavzetje trdnjave žrtvuje zopet veliko število ljudi ali pa se skuša polastiti trdnjave na drug bojni način: z neprestanim obstreljevanjem. Radko Dimitriew se je odločil za poslednji način, ker se je končal prvi napad z neuspehom in zahteval prevelikih žrtev. Przemysl se torej sedaj neprestano obstreljuje, a priznati moramo (namreč Rusi), da se je dosedaj doseglo le malenkostne uspehe.

General Dimitriew še vedno poveljnik pred Przemyslom.

Sofija, dne 7. decembra.

Ruska uradna poročila zatrjujejo, da je Radko Dimitriew še vedno poveljnik ruske armade, ki oblega avstrijsko trdnjavo Przemysl. Poročila, ki so jih raztrosili nekateri listi, da je prevzel Dimitriew poveljstvo ruskih čet zoper Turke, ne odgovarjajo resnici.

Slabo spričevalo za ruski tren.

Uradno se iz avstrijskega vojnega časnikarskega stana poroča:

Rusi čutijo, da je naš tren in ureditev dopošiljanja potreben za našo armado mnogo bolj urejena kot ruska. To potrjuje tudi armadno povelje, ki ga je izdal poveljnik četrte ruske armade, general Ewert, katero se je našlo pri ujetem ruskem častniku 297. ruskega infanterijskega pešpolka.

Rusko armadno povelje slovi: „13. novembra 1914. Kakor poroča stotnik generalnega štaba prve grenadarske topničarske brigade, Szozegoler, kateri je zbežal iz avstrijskega ujet istva, vlada pri našem sovražniku pri trenu vzgleden red. Avstrijski tren je tako vzorno urejen, da ne rabi skoro nobenega posebnega varstva. Ozarjam korne poveljnike in izražam globoko obžalovanje, da kljub mnogim ukazom in poveljilom pri ruskem trenu še vedno ni pravega reda. Zahtevam, da se v tej važni zadevi napravi enkrat pravi red.“

Rusi se bojijo časnikaarjev.

List „Zet“ poroča po berlinski „Nationalzeitung“, da je vrhovni armadni poveljnik ruske armade, veliki knez Nikolaj Nikolajevič vse ruske in angleške časnikaarje odpravil z ruske vojne črte na Poljskem. To je sumljivo znamenje, da na vojni črti ni vse tako, kakor bi si želel Nikolajevič, da bi se lahko poročalo med širni svet.

Ruski načrti prekrizani.

Berolin, 8. decembra.

Berlinski list „Lokalanzeiger“ javlja z dne 7. decembra:

Iz brzojavk angleških poročevalcev v Petrogradu se sedaj dobi utis, da so najnovejši nemški sunki zelo izdatno zmanjšali moč ruskega prodiranja in prekrizali ruske načrte. Današnje poročilo nemškega generalnega štaba nič ne omeni, da so morali Rusi izprazniti Lodz. Pač pa prizna poročevalce „Daily Maila“ v Petrogradu, da je bil napad Nemcev krepak in da so prodirali na večih točkah. Dopisnik lista „Times“ javlja, da so začeli Nemci že dne 30. novembra obstreljevati Lodz. Z bojišča se je zdelo, kakor bi Lodz obdajal morje plamenov. V sredo so odkorakali Nemci iz mesta Zgierce, da bi naskočili Lodzu, ki je že dva meseca brez vsake zveze z zunanjim svetom. V mestu so počivale vse tovarne. Med prebivalstvom je vladala lakota. „Daily Telegraph“ javlja istotako, da Nemci že od prejšnje srede prav krepko prodirajo in so pri tem pritegnili na severno-zahodno Poljskem mnogo ojačenj. Nemci so gospodariji železniške proge Torun (Torn)—Wloclawek—Lowicz—Kališ—Lowicz. Ob tej zadnji progi zbirajo Nemci trajno nova ojačenja.

300 ruskih topov v Bolgariji.

Berolin, dne 6. decembra.

Ruska vlada je stavila na bolgarsko vlado zahtevo, naj Bolgarija dovoli Rusiji, da sme 300 novih topov, ki jih je francoska tvrdka Schneider-Creuzot izdelala za Rusijo in so došli v bolgarsko pristanišče Dedeagač, spraviti čez bolgarsko ozemlje v Rusijo. Bolgarska vlada je kljub raznim ruskim grožnjam in obljubam rusko zahtevo odločno odklonila. Bolgarja se skljuje na svojo, že večkrat izraženo nevtralityto. Topove so morali končno odposlati v Francijo nazaj, ker radi ledu, ki že pokriva rusko morje pri Arhangelsku v Severnem morju, ne morejo spraviti iste v Rusijo.

Cesar Viljem obolel.

Berolin, 8. decembra.

Wolffov časnikarski urad prinaša sledečo uradno poročilo:

Nemški cesar je moral svoje nameravane zopetno odpotovanje na bojno črto radi močnega nahaoda v sopilih, združenega z mrzlico, za nekaj časa odložiti. Cesar se je še včeraj in danes držal toliko po koncu, da je sprejel načelnika nemškega generalnega štaba, ki mu je poročal o celom vojnem položaju.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 9. decembra.

V Belgradu je mir in mnogi prebivalci, ki so zbežali, se zopet vračajo. Uprava občinskih zadev je v srbskih rokah, kajpada pod neprestanim nadzorstvom avstrijskih vojaških krogov. Vsled slabega vremena in slabih cest naša armada ni mogla tako naglo zasledovati Srbov kakor bi bilo treba, da bi se ne mogli več na novo zbrati in razvrstiti. Vsled tega so se pri Arangjelovcu in Gornjem Milanovcu močno utaborili in začeli celo z napadi. Dobili so namreč med tem tudi rusko vojaštvo na pomoč. Razven tega pa so odpoklicali vse čete iz Nove Srbije in bolgarske meje ter jih razvrstili v prostoru Arangjelovcu in Milanovcu. Z ozirom na spremenjen položaj pri Srbih se je morala samoumevno tudi naša armada na novo razvrstiti. Tudi naše vrste so pomnožene, ker so nam one čete na razpolago, ki so bile poprej zaposlene pri Belgradu. Naša razvrstitev se razvija po načrtu. Srbi so nas sicer hoteli motiti, a smo jih zavrtili.

Nova razvrstitev naše armade v Srbiji.

Dunaj, 7. decembra.

Z južnega bojišča se uradno poroča:

Z zavzetjem Belgrada je nastala potreba, da se naše čete v Srbiji na novo razvrstijo. Podrobnosti o tem razvrščanju se kajpada še sedaj ne morejo objaviti.

Uradno poročilo s srbskega bojišča.

Dunaj, 8. decembra.

Z južnega bojišča se uradno poroča:

Nova razvrstitev naših čet v Srbiji se vrši po določenem načrtu. Posamezni sovražniški poskusi, motiti našo razvrstitev, so bili odbiti. Sovražnik je pri tem imel občutne izgube. Naša ofenziva (napadalno prodiranje) na južni strani Belgrada ugodno napreduje. Do sedaj smo že ujeli v teh bojih 14 srbskih častnikov in 400 mož.

Srbi zbirajo svoje čete.

Dunaj, 8. decembra.

Mi v Srbiji nanovo razvrščamo svoje čete, a Srbi se med tem skrbno pripravljajo na odpor. Dobili so znatno število novih čet in sicer iz Rusije. Razven tega so odpoklicali vse svoje čete iz Nove Srbije in od bolgarske meje. S temi četami so sedaj začeli iz prostora Arangjelovac in Gornji Milanovac ofenzivno postopati proti našim postojankam ob Kolubari.

Uprava v Belgradu.

General Frank je izročil občinsko upravo Belgrada trem prejšnjim belgrajskim občinskim zastopnikom. Za župana pa je imenovan meščan Nestrovič. Upati je, da se bo belgrajsko prebivalstvo, ki je zbežalo, kmalu vrnilo. Jeden izmed novih občinskih upraviteljev se je izrazil: V mestu je vse mirno. In odkrito moramo priznati lepo in pravično postopanje avstrijskih poveljnikov in čet. Mi sedaj ne politiziramo, lampak se trudimo, da kaj storimo za Belgrad in njegovo prebivalstvo. Za mestnega poveljnika v Belgradu je imenovan generalmajor pl. Haala, ki je bil dosedaj trdnjavski poveljnik v Sarajevu.

Novo srbsko ministertvo.

Niš, 7. decembra.

Uradno se poroča, da je Pašić zbral novo ministertvo, ki je sestavljeno, izvzemši liberalce, iz vseh srbskih strank. Ministriški sedež so se sledeče razdelili: Pašić predsedstvo in zunanje zadeve, Paču finance, Jovanović notranje zadeve, Duričić pravosodje (vsi štirje pripadajo staroradikalni stranki), Drašković javna dela, Davidković poduk (pripadajo neodvisni radikalni stranki), Vojislav Marinković (naprednjak) poljedelstvo in trgovino, artilerijski polkovnik Bojović vojaštvo. Ker se novi vojni minister Bojović nahaja sedaj v inozemstvu, bo ministriški predsednik Pašić do njegove vrnitve vodil vojno ministertvo.

Kako je bil princ Jurij ranjen.

Belgrad, 8. decembra.

Kakor se je svoj čas poročalo, je bil princ Jurij močno ranjen. Kakor se je sedaj izvedelo, je dobil Jurij rano tedaj, ko je z daljnogledom z belgrajskega griča Kalimegdan opazoval gibanje Avstrijcev na nasprotnem bregu Donave. Pri tem je padla v njegovo bližino avstrijska granata, katere

kosci so prince ranili na vratu. Prince Jurij je padel nezavesten na tla. Njegov pribočnik ga je odnesel najprej v grad Topola pri Belgradu, odkoder so ga pozneje spravili v Niš.

Tretja črnogorska armada uničena?

London, 6. decembra.

(Uradno.) Reuterjev časnikarski urad poroča iz Petrograda:

Črnogorski kralj Nikita je brzojavil časniku: „Börsenzettung“, da je sedaj tudi tretja črnogorska armada bila na bojišču uničena. Kljub temu hočejo Črnogorci brambo svoje domovine nadaljevati in napadati sovražnikovo deželo. Kralj Nikita je še dostavil, da so sredstva Črnogore že izčrpana in da bi bila sedaj pomoč v denarju in vojnih potrebščinah njegovi deželi zelo dobrodošla.

Mobilizacija Grčije.

Dunaj, dne 6. decembra.

Dunajska „Zeit“ poroča: Grčija s svojo mobilizacijo zelo hitro. V Janini je zbranih več kot 30.000 mož. V sredini decembra se bodo vršili „manevri“ grške mornarice.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 9. decembra.

Francozi in Angleži se morajo čutiti vendar-le slabše, kakor se je po njihovem dosedanjem odporu sodilo. Ves svet ve, da je veliko nemških čet odšlo na rusko bojišče. Zato bi bil po splošni sodbi sedaj najugodnejši trenutek, da začnejo, ako sploh kedaj mislijo, z napadi in privedejo borbo do odločive. Toda očitno so za napade preslabi. Čutijo se komaj dovolj močne, da v dobro izkopanih strelskih jarkih odbijajo nemške napade. Sedaj se, kakor pravijo poročila, tudi na severnem krilu močno zakopavajo v zemljo, da bodo lažje vzdržali nemški pritisk iz Belgije ven. Sicer pa s cele nemško-francoske bojne črte ni poročila, ki bi bilo večje važnosti. Nemci in Francozi pravijo v svojih poročilih, da so zdaj tu, zdaj zopet tam dosegli majhne uspehe.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, dne 9. decembra.

O bojih, ki jih bijejo Turki s sedanji svojimi sovražniki, prihajajo poročila skoro samo z bojišča na Kavkazu. Kakor je posneta iz turških uradnih poročil, so se tudi na tem bojišču vršili zadnji čas le manjši boji. Turki so prodrli do reke Čoroh in Adžar ter so došli v bližino mesta Batum, ki leži ob Črnem morju. Turki so prišli že do 80 km daleč v rusko ozemlje. Ruska armada se polagoma umika. Turki so v perzijski Rusiji dne 6. decembra zavzeli rusko mesto Saučoulak. Perzijska vlada je izjavila, da se bo zadržala strogo nepristranski.

V Egiptu po turških uradnih poročilih zadnji čas ni bilo bojev, pač pa so Turki premagali angleške čete ob reki Tigris v Aziji (med Perzijo in Arabijo).

Nemiri v Tripolitani.

V Tripolitani so se zopet začeli nemiri, ki povzročajo v diplomatskih krogih veliko skrbi. Rimski list „Tribuna“ poroča, da se turška agitacija med arabskim prebivalstvom zelo naglo širi. Italijansko ministrstvo je sklenilo, da poveča število vojaštva v Afriki za 50.000 mož. Toda s tem se bržkone pereča zadeva ne bo rešena.

Portugalska armada pripravljena.

Lizbona, 5. decembra.

Ministrski predsednik Machado je v obeh zbornicah izjavil, da so štiri skupine čet za odpotovanje v Afriko pripravljene. Ob enem se je objavila odredba, da se mobilizira še ena divizija, ki ima biti pripravljena, da odide na katerokoli bojišče. Pravi jo, da bo sedanje ministrstvo kmalu odstopilo in se sestavilo novo iz zastopnikov vseh strank. Seveda so med temi „vsemi strankami“ katoličani zopet izključeni.

Slike iz vojne.

Zanimivi podatki o delovanju velikih nemških topov. Dr. Artur Münzer opisuje delovanje 42centimeterskih topov sledeče:

Na ravnici sta postavljena 2 topova; ne daleč od njiju leže velikanske kroglice. Najprej si ogledam top. Ko smo si ta čudež ogledali na lastne oči, se nam je zdel velikan čisto naraven z ozirom na to,

kar smo o njem slišali. Samo cev, namerjena proti gori, se nam je zdela kakor neprestana nevarnost, ki žuga s smrtno uničenjem. Okoli topov se je vrtilo nekaj višjih častnikov, ki so imeli z njima opravke. Moštvo je izlagalo strelivo. Tudi nam ponudijo bombaž, s katerim si moramo zavarovati ušesa pred premočnim pokom. Mi stojimo oddaljeni od topov kakih 20 metrov. Naenkrat pride podčastnik in zapove: „Strel“. Neki vojak na topovi plošči vzdigne roko, napetost naraste do svojega vrhunca. „Gotovo“ — „Ogenj!“ Nato se zgodi nekaj za nas nerazumljivega. Iz cevi zleti ogromen plamen, kateremu sledi, kakor da je zrastle v nezmernost, močan pok; kar stoji v bližini, se silno strese, nato žvižganje in piskanje po zraku, in topova cev, iz katere se kadi, se nagne k zemlji.

Napetost počasi preneha. Vse gre po svoji navadi naprej. Čez 12 minut pade strel iz drugega topa. Vedno na novo se pričenja igra z vso resnostjo in čisto mirno gre tukaj usoda po svojem težkem potu. Belgijci so izvedeli za postavljanje topov. Dva s peskom napolnjena vlaka so spustili po tračnicah z največjo hitrostjo, da zapro železnico in preprečijo prevoz streliva. Med tem so poveljstvu nemških predstraž že naznanili prihod teh vlakov, katerim so postavili na pot lesene grede, da so skočili s tračnic in se razbili.

Noč na bojišču.

Ranjenec, ki so ga našli še le naslednjega dne zjutraj, potem ko je obležal prejšnji dan ranjen na bojišču, pripoveduje: Komaj sem prišel v bitko, ko me je že vrzel traki pritiski neke ruske granate ob tla in sicer tako temeljito, da nisem mogel več vstati. Na jasnem, višnjem nebu sem videl bele oblačke, ki se pojavijo vedno po šrapnelskih streljih. Tajinstveno šumenje je donelo po bojišču in levo in desno od mene so padale ruske granate in kroglice. Kljub temu, da se je prava bitka vedno bolj oddaljevala iz moje bližine. Globoka modrina neba se je potemnila, sonce je padlo kakor žareča žoga in je obsevalo s svojimi zadnjimi žarki to strahovito sliko. Prijatelj in sovražnik, trupa, umirajoči, mrtvi in ranjeni. Nikdar ne pozabim tega solnčnega zatona. Zlata solnčna svetloba se je razlila po vsem bojišču v največje daljave in nisem se mogel dovolj nagledati. Vesel sem bil, samo da vidim ta prizor, četudi morda zadnjikrat, kajti kraj mene so še vedno padale kroglice in granate in strahoviti šrapneli. A hladni veter je pilhal in skozi mrak so prihajali slabotni žarki izhajajoče lune, Veliki Bog, še luno enkrat vidim. Sklenil sem, kakor v otroških letih, zopet svoje roke proti nebu. Nad mano še vedno streljanje in te strašne bolečine, ki sem jih imel. Ene noče sploh nisem mogel premakniti. Končno je pa to streljanje vendar enkrat prišlo malo ponehavati. — Zaslišal sem poleg sebe obupno stokanje. Dvignil sem se nekoliko, da vidim, kdo da je. Bil je neki ruski častnik. Z naravnost groznimi ranami se je neprestano valil po tleh v svoji lastni krvi. Klical je neko ime: „Saša! Saša!“ Klical je tako ljubeznivo sredi strašnih bolečin. Kdo je to? Nato je zopet nekaj zamrmral v moji nerazumljivem ruskem jeziku in dvignil pesti proti nebu. Z grozo sem opazoval njegovo početje in ga nisem izpustil izpred svojih oči. Tu sem naenkrat zapazil, da leži nedaleč od njega neki avstrijski vojak, katerega lice mi je bilo poznano. Tudi on me je zapazil in mi zaklical v materinskem jeziku. Bila sva oba iz iste vasi, on je edini sin jakob bogatega kmeta. Z lahkim glasom me je vprašal, ali bi se ne mogel morda priplaziti k njemu, če mi dovoli to rana. Skušal sem se dvigniti in ker sem videl, da bo vkljub bolečinam vendar le šlo, sem se začel plaziti po vseh štirih.

Kar se razpoči v moji neposredni bližini zopet šrapnel in to ravno nad mojim ubogim rojakom, ki je bil seveda raztrgan takoj na tisoče koscev. Obstal sem zopet na svojem mestu. Zaslišal sem zopet strahovito stokanje in se silno prestrašil. Ruski častnik se je še enkrat dvignil, nato pa z divjim krikom padel. Njegove oči so gledale srpo proti nebu. Tudi luna je zašla. Postalo je občutno mraz. Streljanje sovražnika je popolnoma ponehalo. Gledal sem proti mrtvemu Rusu. Imel je na sebi plašč; splazil sem se k njemu in mu ga odvezel, da se z njim pokrijem in odenem. Še vedno me ni nihče našel. Tu intam so kalili nočni mir kakšni strelji iz samokresa. Kakor sem pozneje slišal, so bili to strelji ranjenec, ki so hoteli s tem opozoriti svoje tovariše, da jim pridejo na pomoč. Kmalu sem padel v nezavest in ne vem, kaj se je zgodilo potem z menoj. Ko pa sem zopet prvkrat zagledal sonce, se je zgodilo to v neki bolnišnici Rudečega križa.

Razne novice.

* Naročnikom „Slov. Gospodarja“. Zadnjič smo priložili vsem naročnikom poštne položnice po katerih nam naj pošljejo naročnino. Položnice so dobili torej vsi, tudi taki, ki jim naročnina morebiti še ni potekla. Vse dosedanje naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti in se trudijo, pridobiti novih naročnikov. — „Slovenski Gospodar“ se tiska sedaj v 18.000 izvodih. Skrbimo za to, da poskoči število naročnikov na 20 tisoč ali še višje. To ni nemogoče. Torej na delo! Izpolnite položnice natanko tako, kakor je predpisano na zadnji strani koledarja za l. 1915, ki smo ga tudi

zadnjič priložili. Prečitajte natanko zadnjo stran koledarja in izognili se boste mnogim pomotam, nam pa boste prihranili obilo dela.

* **Vojna pobožnost.** V mariborski stolnici smo imeli na praznik Brezmadežnega spočetja že šesto vojno pobožnost. Vršila se je popoldne z litanijami, zakramentalnim blagoslovom, pridigo, slovesnim nadpastirskim blagoslovom in končno se je sklerfla s ce sarsko himno. Udeležba vernikov iz celega mesta je bila prav dobra. Zelo izpodbudno in tolažljivo je uplivala na nas beseda prevzvišenega gospoda knezoškofa, ki nam je v petčetrurnem navdušenem govoru pokazal moč Marijinega varstva. Na podlagi molitve „Pod tvojo pomoč pribežimo...“ je razložil prevzvišeni govornik s tem, da je kazal spodbudne vzglede iz življenja svetnikov, kako primerno in potrebno je češčenje Brezmadežne vsaki starosti, raznim stanovom in narodom. Češčenje Marijino je res koristno duhovniku kakor vojaku, delavcu kakor učenjaku in umetniku. Zato naj bi vsi pri vsakdanjem trikratnem zvonjenju počastili Marijo in ji priporočali kakor sebe tako hrabre branitelje avstrijske domovine na bojiščih. Tudi ranjencem in umirajočim je ona najmočnejša pomočnica.

* **Nevarno je obolet** pred. g. Simon Gaberc, častni kanonik in dekan pri Sv. Magdaleni v Mariboru, na pljučnici. Priporoča se v molitev.

* **Duhovniške vesti.** Prestavljena sta: č. gg. kaplana Jožef Lončarč ob Sv. Jurja ob Ščavnici h Kapehi in Janez Časl ob Sv. Miklavža pri Ormožu v Ormož.

* **Pravdnost zoper č. g. Franca Muršič,** župnika v Framu, je po uradnem obvestilu č. kr. državnega pravdnštva v Mariboru ustavljena.

* **Prestolonaslednik in general Konrad.** Nemški cesar je imenoval našega prestolonaslednika Karl Franc Jožefa za imejitelja vestfalskega huzarskega polka št. 11, in načelnika generalnega štaba, Konrad Hecendorf, za imejtelja gardnega polka št. 5.

* **Papež za premirje.** Iz Vatikana prihaja sedaj vest, da namerava Sv. oče vojskujočim se državam predlagati, naj za Božič sklenejo vsaj premirje, ki se na severnem bojišču po preteku 13 dni zopet ponovi, ker imajo Rusi za toliko dni pozneje božične praznike.

* **Papež Benedikt XV. o protialkoholnem boju.** Predsednik taljanske protialkoholne zveze „La Nuova Crociata“, profesor Rudolf Bettazzi iz Turina se je dne 22. novembra poklonil novemu papežu. Poročal mu je o ciljih in delovanju protialkoholne zveze in sv. Oče jo je pohvalil kot zelo dobro stvar. Bettazzi je omenil tudi težave, nasprotstva, sovražnosti in pičla sredstva, ki ovirajo abstinenčno delovanje. Sv. Oče ga je obodril, rekoč, bodite pogumni in kljub vsem oviram nadaljujte delo. Besede papeža naj bodo tudi našim redkim protialkoholnim bojevnikom v tolažbo in vspodbudo. Srečno naprej proti zmaji alkoholizmu!

* **Sloviti skladatelj umrl.** V Rimu je dne 7. decembra umrl sloviti cerkveni skladatelj P. Hartmann pl. Ander Lan-Hochbrunn iz reda op. frančiškanov. Sloviti mož je bil star še le 41 let. Smrt je nastopila vsled otrpnenja srca.

* **Baron Hein,** pred kakimi 30 leti okr. glavar v Mariboru, pozneje deželni predsednik na Kranjskem, je na Dunaju umrl. Na Kranjskem je vladal s pomočjo nemških veleposestnikov in slovenskih liberalcev. Ko je prišla Slovenska ljudska stranka na krmilo, se je moral leta 1905 umakniti.

* **V Gradcu** je dne 6. decembra umrl upokojeni poštni kontrolor Peter Vidmar. Rajni je bil rodom iz brežiškega okraja.

* **Ponesrečil** je g. Fr. Kompan, knjigoveški pomočnik pri g. Slivci v Mariboru. Stroji mu je zgrabil desno roko in mu en prst močno zdrobil.

* **Stolnici, bodite mirni!** Vprašajo nas, ali je res, da bo po srečno dokončani vojski postala naša Avstrija nemška zvezna država pod vodstvom pruskega kralja. Avstrija naj bi imela z Nemčijo skupno organizacijo armade, skupno sklepanje pogodb z drugimi državami in skupno zastopstvo na zunaj. Na to odgovarjamo, da so to le želje posameznih premaptežev, katerim je nenadzorovana vzgoja v gostilnah in društvi zamorila zdravo domoljubno mišljenje. Avstrija bo neodvisna, kakor dosedaj, a upamo, da večja in obširnejša kot dosedaj, Habsburžani pa ostanejo naši vladarji, ki se ne bodo nikomur klanjali, nikomur na svetu, ampak se bali le Boga in skrbeli za dobrobit svojih jim udanih narodov!

* **Imenovanje.** Zdravnik dr. Ivan Fras, ki je služil kot enoletni prostovoljec pri 14. poljskem lovskem bataljonu, je imenovan za začasnega fregatnega (mornariškega) zdravnika. Dr. Fras je doma iz Slov. gorice.

* **Stotnik Franc Jurkovič** od 26. domobranskega pešpolka, sin nadučitelja v Prevaljah na Koroškem, je bil v bojih na ruskem bojišču že dvakrat ranjen. Najprej ga je zadela krogla v bitki pri Grodku v levo roko, obenem pa je bil v desno stran težko ranjen. Ko je ozdravel, se je zopet vrnil v Galicijo, kjer je bil dne 24. novembra po ruski krogli ranjen v levo ramo. Krogla je obšla v rami. Dne 30. novembra je Jurkoviču v mariborski bolnišnici potegnili zdravniki kroglo iz rame.

* **Odlikovan slovenski dragonec.** Rezervist Jernej Kirbiš od dragonskega polka št. 5 (oddelek za strojne puške) je bil radi hrabrosti pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno svetinjo. Svoje slovensko

junaštvo je pokazal Kirbiš dne 1. novembra pred Rusi. Jezdil je s svojo patruljo proti ruskim postojankam. Sprevidel je, da je v veliki manjšini napram sovražniku. A Kirbiš ni zbežal s svojo patruljo. Svoje maloštevilne tovariše-vojake je sledeče nagovoril: „Prijatelji! Bratje smo. Naša patrulja je manjša po številu, a mi se nikar ne udajmo! Dokler imamo le še nekaj krogelj pri sebi, se bomo bojevali zoper sovražnika tam-le pred nami. Vsi za enega, eden za vse! Fantje, povem vam: Za domovino mi živimo! Kdor domovino ljubi in se za njo bori ter prelize za njo njegovo srčno kri, tistega ljudstvo spoštuje.“ Ko je Kirbiš tovariše tako navdušil, je napadel patruljo sovražnika iz zasede tako naglo in premeteno, da je zapodil veliko rusko četo v beg.

* **Naši junaki.** S srebrno kolajno 2. vrste sta bila odlikovana radi hrabrega nastopa pred sovražnikom korporala gorskega, artilerijskega polka št. 3, Anton Babič, doma iz Ljutomerskega okraja, in Maksimilijan Fauland iz ptujskega okraja. Babič je s svojim krepkim nastopom v najhujšem ognju pripomogel, da se je ves tren njegove baterije rešil brez posebnih izgub. Fauland pa je med hujšim sovražnim ognjem bil skrit zelo blizu sovražnih postojank in dajal naši bateriji znamenja o uspehih njenih strellov, da se je na ta način posrečilo našim topničarjem izbornu meriti in uničiti rusko postojanko. Fauland je med najsrditejšim ognjem menjal svoje skri vališče.

* **Pogrešan, a zopet najden.** Cele tri mesece ni bilo nobenega glasu in vse je govorilo, da je gotovo mrtev Valentin Babšek, posestnik v Šikoljah pri Cirkovcah. Sedaj pa piše svoji ženi iz ruskega ujetništva: „Ljuba žena! Gotovo ne boš pričakovala pisma od mene, tvojega vsak dan pogrešanega moža. Dne 26. avgusta so nas Rusi ujeli več Avstrijcev in sedaj smo daleč v Rusiji. 12 dni smo se vozili; 2 dni se po vodi in eno noč po vlakcu. Slabo življenje imamo tukaj in najhujše je to, ker ne vemo, kako dolgo bomo še trpeli. Tolaži nas le, ker smo trije domači skupaj. Kedaj se zopet vidimo, boš ti mogoče bolj znala kakor jaz, ker tukaj ne vemo nič, kako je z vojsko. Ko bo konec, tedaj nas smete čez nekaj tednov pričakovati. Sedaj vas pa vse skupaj lepo pozdravim, posebno pa tebe, ljuba žena in predragi otroci! Z Bogom in na veselo svidenje, če bo božjavolja! Vaš oče.“

* **Svidenje na bojišču.** Vojak od Sv. Mihaela na Gosposvetskem polju je poslal iz Galicije domov pismo, v katerem pravi med drugim: „Mnogo sem videl in skusil v vojni, ničesar in nikoli pa me ni ganilo tako, kakor to, da sem srečal na bojišču našega konjička „Miško“, ki sem ga sam vzgojil in krmlil. In kako je, bila vesela še le žival, ko me je zazrla, se ne da opisati. Hrzel je konjiček in strigel z ušesi, tolkel s kopiti in poskakoval, samo da le da duška svojemu veselju, da sta se sestala dva dobra prijatelja.“

* **Patrona, kos srebrnega tolarja in desetica v rani.** Dunajčana, ki je bil dne 23. septembra ranjen na južnem bojišču, so prepeljali dne 14. oktobra v rezervno bolnišnico v frančiškanskem samostanu v Mariboru. Rana, katero je dobil v bedro, ni hotela celiti, ampak je zelo gnajila, tako, da so ga morali dne 1. decembra spraviti v veliko bolnišnico, kjer so ga operirali. Pri operaciji so našli v njegovi rani eno patrono, polovico petkronskega srebrnega novca in eno desetico. Zamašek šrapnela je namreč te reči zaglal iz njegovega žepa v rano, kjer so obtičale. Značilno je, da je bil ranjenec mnenja, da so mu bili ti predmeti ukradeni.

* **Ranjenci s severnega bojišča.** Od četrtega dne 3. decembra, so pripeljali v Maribor 275 ranjencev s severnega in 42 z južnega bojišča. Med ranjenci je 38 težko ranjenih. Ozdravelo je v zadnjih 14 dneh v Mariboru 114 ranjencev. V Gradec so pripeljali v ponedeljek, dne 7. decembra, s posebnim vlakom 530 lahko ranjenih, 70 težko ranjenih in 60 Rusov. Ranjenci so večinoma vsi iz bojev na Karpatih. Graški listi pišejo, da pripovedujejo ranjenci, da so Rusi pri svojem prvem upadu na Ogrsko pri prelazu Uzsok zakopali v zemljo mnogo tisoč šrapnelov in granat. Tamokšnje prebivalstvo je brže Rusom pomagalo skriti strelivo pod zemljo. Naše vojaštvo je še-le sedaj prišlo na sled tem ruskim zalogam. Tudi mnoge kleti in parne ter skednji so bili v Karpatih polni ruskega streliva.

* **Prijet ropar na bojišču.** V Debrečini na Ogrskem so prijeli korporala rezervista Mayerja od 27. (grškega) pešpolka, kateri je na bojišču v Karpatih oropal mrtvega stotnika Ferlinca ter mu odvzel 22.000 K in nato zbežal. Mayerja so zasledovali ter ga v neki debrečinski bolnišnici prijeli. Roparja so vklenjenega pripeljali v nedeljo, dne 6. decembra, v Gradec, kjer so ga oddali garnizijskemu sodišču. Mayer je bil lastnik gostilne „Wickenburg“ v Gradcu.

* **Volkovi v Karpatih.** Iz pisma, ki ga je pisal korporal Franc Vergiesser svoji materi v Maribor, posnamemo sledeče: „Naš ... kor se tukaj v Karpatih nima boriti samo z divjimi ruskimi kozaki, ampak tudi z zverino. Volkovi so tukaj vsakdanja navadna prikazen. Snoči (dne 29. novembra) sem šel s štirimi infanteristi na patruljo. Komaj smo prišli kakih 10 minut hoda iz našega taborišča, že smo srečali dva kosmatince. Frajtar Matija Berger, doma iz St. Vida ob Voglu, je z bajoneto enega volka prebodel, drugega pa smo s tremi klobro merjenimi pokili ubili. V taborišče, kjer vidijo ogenj, ne pridejo. Pred nekaj dnevi so volkovi raztrgali nekega huza.“

rja, ki je ležal zakopan v kopico sena. Tudi njegovega konja, ki je bil privezan ob drevo pri njemu, so se lotili, a so ga vojaki rešili.“

* **Natakar predsednik ljudovlade v Mehiki.** V Mehiki, kjer se menjavajo vlade in predsedniki ljudovlade, kakor slabo in lepo vreme, je bil za predsednika izvoljen general Gutierrez. Novi predsednik Mehike je bil še pred šestimi leti v mestu Olivedo natakar v neki večji kavarni.

* **Kolera na Stajerskem.** Iz uradnega poročila avstrijskega notranjega ministrstva je posneti, da se je dne 7. decembra, t. j. v ponedeljek, pojavil prvi slučaj azijske kolere v Celju in Vurbergu pri Ptuj. Poleg tega se je ta dan pojavila kolera še tudi v Grimovi in v Sternbergu na Moravskem, trije slučaj v Opavi v Šleziji. Razun slučaja v Celju in Grimovi se gre povsod za osebe, ki so došle s severnega bojišča. Pri vojaštvu na bojišču je kolera skoro popolnoma prenehala.

* **Najvišje, uradno določene cene za žito in moko.** Stajersko namestništvo je določilo sledeče najvišje cene za žito za Stajersko in sicer: Za 100 kg pšenice 41 K 50 vin., rži 33 K 50 vin., ječmena 30 K 80 vin. in za koruzo 25 K 50 vin. Kakovost za to enotno ceno je določena na ta način, da mora tehtati 1 hektol ter pšenice 76 in 1 hektoliter rži 70 kg. Cena za pšenični zdrob in za fino pšenično moko je določena na 69 K 50 vin., za pšenično moko za kruh na 65 kron 50 vin., za pšenično moko za kruh na 48 K 70 vin., za rženo moko na 45 K 35 vin., za ječmenovo moko na 48 K 60 vin. in za koruzno moko na 37 K za 100 kg. Te najvišje cene veljajo le za v pogodbi določeni dobavni kraj, za čisto težo in proti plačilu v gotovini. Te cene so za sedaj določene le za veliko trgovino in bo vlada, pozneje, če se bo izkazalo za potrebno, določila tudi najvišje cene za prodajo na drobno. Prestopki zoper ta določila se kaznujejo z globlo do 5000 kron in z zaporom do 6 mesecev ječe. Tudi za druge avstrijske kronovine veljajo približno enake določbe.

* **Seno stane sedaj v Gradcu:** sladko 8—9 K, kislo 7.50 K do 8.50 K, slama pa 7 K do 8.50 K. V Mariboru so cene skoro iste, le kislo seno je bilo zadnjo soboto za 40 vin. ceneje, kot v Gradcu.

* **Pšenica** ima sedaj izredno nizko ceno. V Gradcu plačujejo pšenico 50 kg po 21.95 K do 22.35 K; rž 17.65 K do 18.10 K; ječmen 15.50 K do 16.25 K; oves 12.75 K do 13.65 K; koruzo 11.85 K do 17 K 25 v.

* **Jarenina.** Prvi, o katerem se za gotovo ve, da je padel na bojišču, je Avgust Lešer iz Poličke vas. Na severnem bojišču ranjen je umrl v Temesvaru na Ogrskem in bil dne 6. decembra pokopan. Bil je vrl Marijin družbenik in upanje svojih starišev. — Bodi mu tuja zemlja lažka!

* **Sv. Križ** pri Mariboru. Tudi v naši župniji je sedaj grozovita vojaka zahtevala svojo žrtev ter oropala mlado ženo zvestega tovariša in nežno enoletno hčerko skrbega očeta. Na severnem bojišču je namreč padel tukajšnji posestnik Jožef Koren, ki se je še-le pred 2 leti naselil pri Sv. Križu na Mustrovem posestvu. Gotovo ga smrt ni zadela nepripravljenega, saj je bila prva njegova pot, ko se je mobilizacija razglasila, v cerkev k spovednici in k mizi Gospodovi in tako pokrepčan se je z navdušenjem podal na bojno polje, kjer je svoje mlado življenje sedaj daroval za cesarja in domovino. Bodi mu daljna tuja zemlja lahka! — Za božičnico našim vojakom na bojiščih so domoljubne mladence med tukajšnjimi občani nabrala nad 200 K, zopet lep dokaz požrtvovalnega domoljubja, ki planti v srcih vrlh Križevčanov.

* **Hoče.** Za cerkvenega ključarja naša nadzupnijske cerkve je bil v nedeljo, dne 29. novembra, na novo izvoljen naš vrl mož Karl Novak, posestnik in načelnik posojilnice v Spodnji Hoči. Vsi volilci — 45 po številu — so mu izrekli enoglasno svoje zaupanje. Bog ga živ! in ohrani v prid naši lepi cerkvi in občini še mnogo let!

* **Sv. Andraž** v Slov. gor. Umrl je dne 27. novembra Felks Hlešič iz spoštovane Hlešičeve rodbine v Stračini. Rajni je v svoji bolezn trpel hude bolečine, a je bil udan v božjo voljo. Pogreb se je vršil dne 29. novembra. N. v m. p.!

* **Ljutomer.** V trgovini g. Alojzija Vrščič se je pretekli teden prodalo 100 izvodov „Slovenskega Gospodarja“. Ta teden se pošlje g. Vrščiču 200 izštevov „Slovenskega Gospodarja“. Opozarjamo na inserat g. Vrščiča.

* **Ptuj.** Pred ptujskim sodiščem je bila obsojena žena poštnega uradnika Wogritscha na 80 K globe, ker se je ob času nemirov pred Mohoričovo gostilno jako žaljivo izrazila o g. Franco Mohoriču, gostilničarju in trgovcu v Ptuj.

* **Majšberg.** Izpolnila se je naši izobraževalni mladini vroča želja s tem, da se je na praznik Brezmadežnega spočetja ustanovila po dolgi pripravi Marijina družba. Pokazalo se je veliko zanimanje za to družbo. To nam svedoči obilno število udeležencev. Z navdušenjem je poslušala naša mladina, ko je naš vrl organizator preč. g. dr. Hohnjec razlagal skrivnost brezmadežnega spočetja Marijinega in njen pomen za krščansko življenje sploh, osobito pa za mladino. Vrla mladina! Naj ti bo ta slovesen dan ustanovitve Marijine družbe stanovitno v spominu, pa ne samo v spominu, temveč naj to z navdušenjem in Marijino pomočjo zapričeto delo obrodi obilo dobrega duhovnega sadu. Veliko mladine se je že dalo vpisati v

družbo, vendar je še nekoliko takih, katere takorekoč pogrešamo v tej Marijini družbi. Naj bi se tudi ti zdramili in ojunali!

* **Dramlje.** V vojski sta od nas padla Valentin Lavbič, poročnik, in Janez Spolenak, korporal. Ranjeni so: Anton Arzenšek, Stefan Kožuh, Fran in Martin Vodusek, Jurij in Anton Kapišek, Antonu je med tem doma žena umrla. Ranjen je eden županov sin, Anton Zebič in Janez Brglez. Po štiri vojake je dala župančeva in Guzejeva hiša, tri županova. — Med vojsko se skoro vsako nedeljo vrši društveni shod.

* **Polzela.** K nam se je pripeljalo pretekli teden 440 Poljakov-beguncev iz Galicije.

* **Dobrovlje** pri Nazarih. Te dni je pisal mladenič-vojak Ivan Vranik od 26. pešpolka, o katerem že ni bilo od 15. avgusta nobenega glasu. Govorilo se je o njem tukaj marsikaj. Trosile so se razne govore. Nekateri vojaki so pravili, da so videli, kako mu je zdrobil šrapnel obe nogi, drugi zopet, da mu je granata odtrgala obe roki in da je potem v bolnišnici umrl itd. V torek, dne 24. novembra smo pa prejeli od njega pismo, v katerem nam piše, da je še zdrav, a naslova ne more poslati ter da upa, da se bomo kmalu videli. Iz pisma samega ter iz poštinih pečatov, ki so bili na njem, smo spoznali, da se nahaja v ruskem ujetništvu. Ta dogodek naj bo opomin tistim, ki trosijo take govore med onimi ljudmi, ki imajo svoje sinove pri vojaki, ker se na ta način po nepotrebnem občinstvo vznemirja.

* **Dobrna.** Lepo in ganljivo se je obhajala pri nas cesarjeva 66letnica. Znano je sicer, da se vrši kaj takšnega pri nas v naši cerkvi vsikdar posebno lepo in slovesno, a v najlepšem spominu nam ostane gotovo zadnja slovesnost. Že na predvečer so nas opominjali zvonovi na pomen prihodnjega dne, nas vabili k molitvi za presvetlega vladarja in našo milo domovino. Slovesnost v cerkvi bi se bila vršila kot navadno, a povzdignilo jo je posebno to, da je ravno ta dan in ravno pri tej sv. maši prejelo precejšnje število šolarjev prvo sv. obhajilo. Gospod župnik je raz prižnice proslavil sivolasega vladarja in opominjal ljudstvo, zlasti pa novobhajance, k molitvi za cesarja, domovino in vojake. Posebno nas je ganil slednjič trenutek, ko je iz nežnih otroških grl krepko in navdušeno zazvenela prelepa cesarska pesem. Slednjič je gospod župnik blagoslovil tudi črno-rumen trak, katerega je kupil prvoobhajancem, da ga v spomin na ta dan pripnejo na šolsko zastavo. Trak nosi napis: „Vse za vero, dom, cesarja! — Prvoobhajanci svojemu vladarju!“ — Toliko o naši cesarski slavnosti. Posebej moramo pohvaliti pa tudi našo Dekliško Zvezo. Nabrala se je namreč lepa svota denarja, za katerega je bila kupljena volna. Utrujene po domačem delu so se dekleta dan za dnem zbirale pri Božnikovi Neži in pletle pozno v noč. Bile so ponosne na to, da so po svojih močeh tudi nekaj pomagale, delate za vojake in tako v prid svoji domovini. Tako se na naši Dobrni vse, zlasti pa mladina, oklepa gesla: „Vse za vero, dom, cesarja!“

* **Luče** v Savinjski dolini. Dne 2. t. m. smo zagreblili Antona Molčnika, p. d. Grabnerja. Molčnik je bil tesar, spreten delavec, spoštovan zaradi svojega dela, priljubljen pri kmetih in delavcih. Veliko „cimprov“ je postavil, da, več ko sto. Posebno je bil mojster za velike marofe. Lučkafara ne bo imela kmalu tako pridnega moža-tesarja. Imel je tri sinove. Vsi trije so sedaj pri vojaki. Dva sta na bojišču, eden pa v Celju čaka trenotka, da bo šel za bratoma na bojno polje. Doma je ostala samo mati, ki je bolna že

* **Videm ob Savi.** Dobra misel se je ugodno razvila. Jožefa Resnik, posestnika v Sremču, je darovala vedro vina za avstrijski Rudeči križ. Izdala ga je namreč v stavo, srečke po 1 K. Iz navdušenja za dobro stvar si je prizadevala nabrati 68 števk, to je 68 kron. V nedeljo popoldne po večernicah se je pri g. Leskošku, gostilničarju v Rajhenburgu, vzdignila številka. Zadeta srečka št. 2 je last g. Jožefe Dreoa iz Vidma. Vsem, ki so iz ljubezni do mile domovine žrtvovali to svotico, naj Bog stotero poplača! Jožefa Resnik je odposlala 68 kron za avstrijski Rudeči križ na c. kr. okrajno glavarstvo v Brežice.

* **Pogrešajo se:** Franc Zupanec, infanterist pri 87. pešpolku, 5. stotnija. Če kdo kaj ve o njem, naj poroča Luciji Zupanec, Rifnik št. 2, pošta Sv. Jurij ob južni železnici. — Če je komu kaj znano o korporalu Jožefu Setinec, 87. pešpolk, 10. stotnija, kateri se pogreša že od dne 26. avgusta, naj blagovoli podatke poslati njegovemu očetu Ivanu Setinec, Sv. Lenart št. 23, pošta Brežice ob Savi. Jožef Setinec ni v uradnem izkazu med padlimi in ne med ranjenimi. — O Janezu Brinove, vojaku 26. domobranskega pešpolka, 4. stotnija, 2. bataljon, vojna pošta št. 48, že od časa, ko je nastala vojska, ni ne duha in ne sluha. Žena, ki ima kopico otrok, in njegovi sorodniki so mu večkrat pisali, a vsa pisma pridejo nazaj. Janez Brinove je doma iz St. Andraža pri Velenju, rojen pa iz Braslovca. Če je kateremu njegovih vojnih tovarišev kaj znano, kaj se je zgodilo z Brinovcem, naj blagovoli naznaniť Franči Praprotnik pri Sv. Andražu-Dobriču pošta Velenje. — Ako kdo kaj ve o infanteristu Francu Sidar, od 26. domobranskega pešpolka, 10. stotnija, vojna pošta št. 48, se prosi, naj to sporoči njegovi ženi Liziki Sidar, v Mariboru, Arthur Malčeva cesta št. 39. Žena že od dne 15. septembra ni dobila nobenega poročila več od njega. —

* **Petkova „Straža“** bo objavila nadaljni izkaz darov, ki so došli odboru za podpiranje vojakov.

* **Občani v Bunčanih** so darovali za božično darilo našim vojakom v vojski znesek 67 K, in za avstrijski Rudeči križ že drugi znesek 71.10 K.

* **Radenci.** Od gospe Marije Dörnwald in gđe. Irmgard Höhn upeljane zbirke se je nabralo v Radencih in pri Kapli 215 K 09 v, za katero svoto se je nakupilo zimskega perila za naš bojišču se nahajajoče vojake domačih polkov. Nadalje so darovale: gospa Hildebrand 50 steklenic slivovke in gđe. R. Höhn večje število perila. Darila so se odposlala po posredovalnici našim polkom na bojišče.

Za dnja poročila, dešla v četrtek 10. dec.

Uradno poročilo.

Dunaj, dne 9. decembra.

V zahodni Galiciji se napadalno bojevanje avstrijskih čet nadaljuje. Na Poljskem vlada na južnem delu tamošnjega bojišča mir. Neprestani sovražnikovi napadi v okolici mesta Piotrkow so se na odločnosti in vstrajnosti naših čet izjalovili. Avstrijske čete so v tem prostoru ujele v zadnjem tednu 2800 Rusov. Nemške čete, ki stojijo dalje proti severu, nadaljujejo svoje uspešno bojevanje zoper Rusi se umikajo iz Ogrskega.

Budimpešta, dne 9. decembra.

Budimpeštanska poročevalnica (torej neuradno!) piše: Sovražnik, ki je udril v komitate Saros in Zemplin, je prisiljen vsled napadov naših čet, se na vseh krajih začeti umikati. Naše čete so že na več mestih zopet prodrele na gališka tla. Le ena do dve občini se na Ogrskem še nahajata v sovražnikovih rokah. Sovražnik se je v manjših oddelkih pokazal v Taronyji v komitatu Marmaroš, kar pa ima le manjši pomen.

Nova razvrstitev ruskih čet.

Londonski listi izvejo iz Petrograda, da se bodo ruske čete vsled poraza pri Lodzu na novo razvrstile. To poročilo je precej nepotrebno, ker se mora vsaka armada po porazu na novo razvrstiti.

Rusi se ustavili.

Dunaj, dne 9. decembra.

Na Severno-Poljskem so se Rusi kakih 10 km izhodno od Lodza ustavili in se pripravljajo v že poprej zgrajenih postojankah na zopetni odpor. Zdi se, da hočejo v teh postojankah počakati na nove čete. Bržkone jih bodo Nemci, ki so jim neprestano za petami, brez odloga napadli.

Rusi pred Krakovom.

Dunaj, dne 9. decembra.

V prostoru severno-izhodno od Krakova nam je stala ruska armada nasproti, broječa 150.000 do 200 tisoč mož. Vendar se dozdeva, da jih je en del že odšel proti severu na pomoč onim četam, ki se razvrščajo izhodno od Lodza.

Rusi v strahu.

Dunaj, dne 9. decembra.

„Korrespondenz Rundschau“ poroča iz Petrograda: Poročilo s nemški zmagi pri Lodzu je uplivalo v Petrogradu, kot bi vrgel kdo bombo v mesto. Ruski listi so še pred kratkim v vznešenih besedah slavili vkorakanje Rusov v Lodz. Število beguncev, ki so pribežali v Petrograd, je vsak dan večje. Begunci pripovedujejo o velikanskih ruskih izgubah. V Petrogradu dohajajo tudi begunci iz Kavkaza ter pripovedujejo o uspehu prodiranja turške armade v rusko ozemlje. Kakor znano, ruska uradna poročila nalašč molče o bojevanju in turških uspehih na Kavkazu. Mohamedansko kavkasko prebivalstvo se kljub nasilnim odredbam ruske vlade združuje s Turki in podpira njih bojevanje. V Petrogradu se mnogo govori o sporih, ki so nastali med ruskimi generali na poljskem bojišču. Car Nikolaj je radi tega nepričakovano odpotoval na bojišče. Ko je car izvedel za spore med ruskimi vojskovodji, je postal zelo razburjen. Na ruski strani je padlo izredno mnogo častnikov. Te izgube so za rusko armado naravnost strašne. Razpoloženje v Varšavi je zelo slabo: prebivalstvo je izredno pobito. Ko so Nemci zopet zasedli Lodz, je to izzvalo v varšavskem prebivalstvu pravcati nered in veliko razburjenje. Ruske oblasti zelo nasilno postopajo. Strah pred ovaduhmi povzroča v Varšavi mnogo hišnih preiskav. Dan za dnevom se izvršujejo obsodbe vojaškega sodišča in tudi nagli sod ima bogato žetev. Če je kaka oseba le količkal sumljiva, jo dajo ruske oblasti takoj zapreti. V nekem varšavskem predmestju so odkrili celo tajno zalogo streliva. Pozapri so 30 oseb iz dotičnega predmestja.

Ruski ujetniki.

Skozi Moravsko Ostravo se je prignalo zadnje dni okrog 17.000 ujetnikov, ki so se odpravili v velika taborišča.

Srbi začeli napadati.

Milan, dne 9. decembra.

List „Corriera della Sera“ poroča iz Niša:

Ko so Srbi radi strateških (važnih vojaških) ozirov in radi pomanjkanja streliva zapustili razne postojanke med Savo in Drino, so dobili pozneje ojačenja ter nove zaloge streliva. Tako ojačena srbska armada je začela v prostoru pri Lazarevcu, Rudnik-gorovju in mestu Arangjelovac z ofenzivo (napadalnim prodiranjem) zoper avstrijsko armado. Bitka se še nadaljuje. Na bojišče sta došla tudi srbski kralj Peter in kraljevič Aleksander.

Bolezen nemškega cesarja.

Berolin, dne 9. decembra.

Uradno se poroča: Cesar Viljem tudi danes ni mogel iz postelje. Kljub neugodnemu zdravstvenemu stanju je vzel cesar poročilo načelnika nemškega generalnega štaba o položaju na bojiščih na znanje.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, dne 9. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 9. decembra predpolodne poroča:

Zahodno od Reimsa so morali topovi nemških čet porušiti in zapaliti Pecheri-Ferme, čeprav je bila tudi tukaj razobešana zastava Rudečega križa, ker se je po zrakoplovskih brezdvomno dokazalo, da je bila v bližini tega kraja skrita težka francoska baterija.

Napadi Francozov v okolišču Souaina in proti Varennesu in Vauquvisu v izhodnem delu gorovja Argonnea so bili odbiti, pri čemer so imeli Francozi izgube. V Argonskem gorovju samem so nemške čete na raznih mestih napredovale. Pri tem so ujele več francoskih vojakov.

V napadih severno od mesta Nancy, kateri so bili večeraj javljeni, so imeli Francozi težke izgube, izgube nemških čet so razmeroma malenkostne.

Iz Izhodne Prusije ni nobenih novejših poročil. Na Severnem Poljskem se nahajajo nemške čete v najožjem stiku z Rusi, ki so se ustavili v močno utrjeni postojanki izhodno od Miazze (kakih 10 km izhodno od Lodza). Okrog Lowicza se boji nadaljujejo.

Na Južnem Poljskem so nemške čete rama ob rami z avstrijskimi četami ponovno uspešno napadle Ruse.

Novi načelnik nemškega generalnega štaba.

Uradno se poroča, da se pl. Moitke nevrne več na svoje mesto in se je mesto načelnika nemškega generalnega štaba poverilo pl. Falkenhaynu, ki se ga je obenem pustilo kot vojnega ministra.

Popolnoma zastonj

dobi vsakdo 1. zvezek „Domače knjezične zbirke povesti vseh na rodov“. Naročite takoj. — Na leto izide 12 zvezkov po 8 pol, vsak zvezek po 30 h. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci pri Ptujju.

Kovaški učence

s 4-letno učno dobo se išče. Popolna oskrba in obleka. Zischeg, Andritz, Reichstr. 44 pri Gradcu

Izjava.

Podpisana obžljuje, da je č. gosp. kaplana razbujel e govorice okrog raznašala. Obenem se zahvaljuje, da se ji prične-e z sodnijskim pregledanjem in plača avstrijske mu rdečemu križu 20 K.

Liza Kostanjevec, kmetica v Gacniku, Pesnički dvor. Jarenina, 17. nov. 1914.

Kupujem jaj a

(sve)a po najvišjih cenah. — J. Heller, Dunaj III. Kleistgass- 20.

Garantirano pristni

čebelni med

1 kg K 2, pločevinasta posoda 4 in pol kg netto K 10 franko s posodo vred. Ivan Jurančič, čebelar,ski potovalni učitelj, Sv. Andraž v Slov. gor. 161

Surovo ovčjo volno

oprano in neoprano kupi vsako množino in po najvišji ceni Rud. Stermecki v Celju.

Volna

siva, za plesti vojaške reči se zopet v vsaki množini dobi v veletrgovini R. Stermecki, Celje.

Trsje

beli burgundec, poštip laški, rizling, — komap po 14 h prodaja Fr. Seršen ml. v Veržeju, p. Križevci (Štajersko).

Naznanilo.

S prejšnjim posestnikom mlina v Kaniži pri Pesnici, kateri spada sedaj meni, g. Karolom Rengo, sem se zedinil, da ne bo ne v Slovenskih Goricah in ne v okolišču 60 km od Kaniže kupil nobenega mlina, ali ga vzel v najem, oziroma pri katerem sodeloval.

Proti temu pa je g. Karol Rengo v tem zavarovanem okrožju kupil mlin g. Schwaba na Bregu pri Ptujju in na tem izvršuje svojo mlinarsko obrt.

Ker je bilo nemogoče, to zadevo mirnim potom poravnati, sem bil prisiljen, po svojem pravem zastopniku g. dr. Oskarju Orosel, odvetniku v Mariboru, nastopiti proti Karlu Rengo potom tožbe. Glasom odredbe c. kr. okrožne sodnije v Mariboru od 26. oktobra 1914 G. Z. Cg. I., 224-14 je bil g. Karol Rengo krivim spoznan in mora mlinarsko obrt na Schwabovem mlinu na Bregu pri Ptujju takoj ustaviti in mi plačati vse sodnijske stroške.

To naznanjam javnosti. 949

Maribor, dne 27. novembra 1914.

Franc Ehrlich,

lastnik I. slovenjegoriškega parnega mlina v Kaniži pri Pesnici.

Zahvala.

Ob britki izgubi našega preljubega in n'pozabnega sina oziroma brata gospoda

Srečka Ilešič,

dijaka osmega gimnazijskega r zreda v Mariboru, izrekamo tem potom najjadrnejšo zahvalo čast. gg. duhovnikom, v-em sorodnikom in znancem za udeležbo pri sprevodu pokojnega

Obenem najpriskrbeje zahvalujemo slavno ravnateljstvo mariborske gimnazije za sožalnice. Sv. Andraž v Slov. gor., 9. nov. 1914.

Žalujoča obitelj Ilešič.

Novi pridigar

I. zvezek je izšel. Začenja s 1. adventno nedeljo. Cena za celo leto 8 K, pol leta 4 K. Na ogled se list ne bo pošiljal zavoljo kratkega časa.

Upravišтво: Pragersko (Štaj.)

Molitvenik za neoženjene vojake:

Sv. Alojzij zaščitnik mladine. 336 str. vatirane platnice, zlata obreza. Cena K 1-10. Pošlite denar in natančni naslov vojaka, potem pošlje knjigo z vpisanim imenom naravnost vojaku pisatelj F. S. Šegula, župnik v p. Pragerko (Štajersko.)

Najcenejše trte:

jamčeno čiste vrste, to leto posebno močne, po 11 K za 100 komadov, za vse posestnike ednako, prvo vrsto, prodaja I. štajerska trsničarska zadruga, P. Juršinci pri Ptujju.

Ceniki z pogoji in imeni trt na vseh priložljivih podlagah, se pošljejo na zahtevanje brezplačno.

Vinogradnikom se priporoča trte takoj naročiti, da jih pozneje zopet od prekupca ne bodo dražje plačali.

Lekarniški praktikant

(sekstaner) se sprejme. Mestra lekarna pri »c. kr. Orlu«, Friderik Prull, lekarnar, Maribor, Glavni trg, zraven rotovža. 955

Lepa novozidana hiša s tremi orali

posestva ob državni cesti, 10 minut od cerkve, četrt ure od kolodvora, pripravna za obrtnike ali upokojence, se prodaja. — Polovica kupnine lahko ostane vknjižene. Pojasnila daje Fr. Thaler, župan v Št. Ilju v Slov. gor.

Serravallo-vo Kina-vino z železom

najboljše darilo za

ranjene vojake

in prebolele

od zdravnikov priporočano izborno okrepčilno sredstvo.

Se dobi v lekarnah

J. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj, Trst—Barkovlje.

Za vojake

Vam

vse zastonj

zavijemo in pošljemo natančno po predpisih vojaške pošte, kar kupite pri nas.

Ravnokar smo dobili novo zalogo zimskih debelih, toplih, strikanih srajc in spodnjih hlač, nogavic, rokavic, kućem, kovčkov, vojaških kart (Feldpostkarte) itd. Pelerine vseh velikosti. Premog za kurjavo (Gazzkhe) Edina zaloga svetovnoznane Meinl-ove kave.

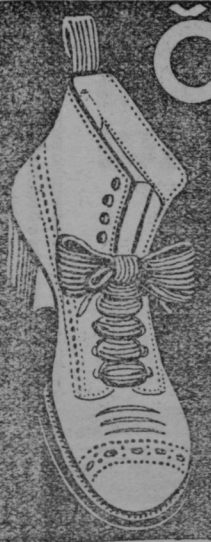
Pratike, kmečki koledarčki in vojaške karte (trgovcem 40 odstotkov popusta).

Kupim vsako količino fižola in orehov. — Prodaja se tudi Slov. Gospodar.

S spoštovanjem

Alojzij Vršič, trgovec Ljutomer.

ČEVLJE



za moške ženske in otroke, kakor tudi usnjate gamašne in galošne najboljše kakovosti prodaja doma in razpošilja po najnižjih cenah veletrgovina

R. Stermecki v Celju št. 300

== Pišite po cenik. ==

DENARJA NI,

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z majim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 K na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamke za odgovor.

Jos. BATIČ, Hirska Bistrica 26 Kranjsko.

Pri današnji draginji



je zelo varčno gospodarstvo, da ima zanesljivo, dobro trgovsko zvezo pri naročbi blaga za obleke in drugo robo. To Vam da povod, da takoj naročite **cenik s slikami**, kateri se Vam zastoj in poštne prosto dopošlje.

Naslov je:

55

Prva kranjska razpošilska trgovina

R. Miklauc, Ljubljana 205.

== Obstoj trdke blizu 50 let. ==

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dož. pridelki.

Ivan Ravnika: Celje

Graška ulica šte. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fine čokolade in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

J. KOVAČIČ, Radgona, Dolga ul. 100.

Velika zaloga

Steklarsko dela.

steklenega (glazenega) in porcelanastega blaga, svetilke, podobe, okvirje, ogledala.

Točna pestrežba!

Najnižje cene!

Tisočim je že bilo pomagano!

„Zamorčev“ obliž za odpravo kurjih oči odpravi brez bolečin, hitro in radikalno trdo kožo in kurja očesa. satljica 40 vin.

„Zamorčev“ pretinski in revmatični obliž zoper bolečine v ledju, kolku in križu (hrbtenici). Cena 60 v

„Zamorčev“ pastilje zoper goljšo (debeli vrat) Cena 90 vin.

„Zamorčev“ čaj“ proti želodčnim boleznim in krču, deluje kisljstveno, vzbuja apetit, lajša bolečine, uredi prekinjeno prebavo. Zavoječ 1 K 50 vin.

Lekarna „H zamorcu“ mag. pharm. Karl Wolf, Maribor, Glavni trg št. 3.

Naročila po pošti se takoj rešujejo.

OKLIC.

Prosimo najljubše vse svoje cenjene odjemalce v njih lastnem interesu, da svojo eventualno potrebo na

Lysoform

desinfekcijskem sredstvu, nam ako mogoče takoj naznanijo, ker se naročila po vrsti uredijo in ker se razumljivo po tem priznana izbornem desinfekcijskem sredstvu mnogo poprašuje. Pri naročilih, ki so določena za bolnice ali

za Rudeči

prosimo gospode lekarnarje in drožiste, priložiti tozadevno uradno potrdilo, ker s to lahko pospešimo železniško ekspedicijo. Vsled spremenjenih denarnih razmer kupujemo zdaj

Lysoform

le proti gotovemu plačilu ali povzetju, upamo pa, da ta odredba ne bode dolgo trpela. — Mi imamo na Dunaju večje zaloge. — Ekspedicija je nemotena.

Lysoform tvoje Ujpest dr Kelet & Aurányi, kemični zavod.

Znano je, da se kupi



pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi prav dobro:

Suknena blaga (štofi za moške in dečke.)
Nevemodno volno za ženske in dekleta.
Najnovije perline blaga za obleke in bluze.
Platno bele in pisane za srajce in spodnje bluze.
Blage za postelje in rjuke, brez živa in matracov.
Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske.
Predpasniki veliki izbir, za prati in iz drugega atleasa.
Zmirljave novosti robov iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljite na zahtevanje

ZASTONJ

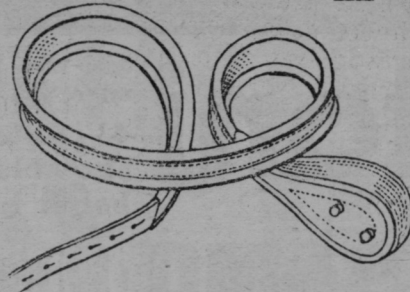
vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
Gospodska ul. M. (Herreng. M.)

Izurjene šivilje

ki bi delale srajce in spodnje hlače za vojake, se naj prej ko mogoče pismeno ali ustmeno oglasijo pri gospej Gisi Weiß, piem. Schlenkerburg v Mariboru, Tegethofov trg 5 ter naj naznanijo pogoje, pod katerimi bi prevzele delo. Platno bodo dobile.

Kilne pase!



tudi za najhujše kile, trebušne obveze (Bauchbinden), podlage za premakljive in ploske noge, suspensorije, vsakovrstne stroje proti skriviljenju trupla po zdravniškem predpisu. Umetne ude, roke, noge itd., izdeluje vse prav dobro in iz vrstno po nizkih cenah staroznana trdka

Fr. PODGORŠEK,

bandažist in rokavičar, MARIBOR, Burgasse 7

Zahtevajte velik cenik brezplačno in poštne prosto z več kot 1000 slik.
Poštuna in zavojna prosta. — Neugajajoče zamenjam ali denar nazaj.

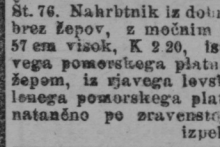


Št. 57. Stroj za striženje las, fino poniklan, z dvema nastavkoma za striženje, reže čez dva zoba, poniklan držal. Reže brez nastavka 3 mm, z tankim 7 mm, z debelima 10 mm, sata dolžina 15 in pol cm, 17 zob z rezervnim peresom. — Komad K 490. — Isti stroj za striženje brade, najboljše kakovosti, komad K 560.



Št. 71. Jopić z rokavi iz sive vlognata volne celeno obrobljen z žepi in dvema vrstama gumov, navadne velikosti, kom. K 320. — V boljši izpeljavi K 675, isti jopić 1 komad 4 K. — V boljši izpeljavi K 480.

Št. 72. Čevlji za gospode iz močnega usnja, z lesenimi žebelji, z močnimi podplatmi v vseh velikostih od 38—46, 1 par 12 K, isti v čevlji izdelavi iz Chevreux-usnja po K 1350, isti iz Boxkalf-usnja v ameriškanski fazi 17 K. Za dame iz Chevreux-usnja od 36—44, 13 K, iz Boxkalf-usnja K 1525. Polsevice in hlače čevlji



Št. 76. Nahrbtnik iz dobrega zelenega gradla, brez obročka, brez žepov, z močnim usnjatim jermenom, 56 cm širok, 57 cm visok, K 220, isti z obročkom (Ringkoppo) iz rjavega pomorskega platna K 350. — Isti z enim zasnajim žepom, iz rjavega lovškega platna K 450. — Isti iz zelene pomorskega platna, z dvema zasnajima žepoma natančno po zavenstvenih risbi v najboljši izpeljavi po 6 kron.



Turistovska srajca za gospode z ovrtnikom, poletnoblago v lepem trikotu, navadne dolžine, brez žepov z svil. vrvice, z okrasom, so da prati, vratna mera 38—45, K 250, iz zimskega blaga od znatraj močno izkajena 3 in 4 kron.

Št. 87. Meške nogavice iz debelih volnenih nitij, na stroj pletene, v izbranih modernih listastih barvah, za jesen in zimo, se daje prati, pripravne za močnejše štrapanje, 1 par 80 vin, ista oblika iz prave, fine ovčje volne, lahko melirane, na roke pletene, izborna zimsko blago, 1 par K 150.



Št. 77. Rokavice za gospode, zimsko blago, pletene iz belih volne, z dvojnim prsti, z barvnimi pasovi ali enobarvne, za srednje in večje meške roke, raztezne, Par K 120 do 200.

Št. 80. Kapca za sneg iz vlognata volne, pletena, enobarvna ali raztezna, vsake velikosti, da se prati, 1 komad 80 vin. Ista iz telesa, pristne ovčje volne, zelo topla K 120.

E. LUNA, Maribor št. 49/a.
va razpošiljalnica galanterijskega blaga in gospodarskega orodja.

Končna zmaga je skoro zagotovljena!
Božično dete se bliža in vse obetajoče Novo leto je skoraj že pri nas...

Preždragi rojaki!

Razlega se na vseh straneh bojni grom — pada živo snopje — toda nas navdaja ljubka nada ter nas prešinja tudi prepričanje, da zavladajo v kratkem za našo preljubo domovino najsrečnejši časi.

Zbirajo se že s posebnim veseljem in z veliko požrtvovalnostjo Krasna božična darila za naše junške vojake.

Izvanredno mnogo smo že nabrali! V moji trgovini se je pokupilo mnogo tozadevnih rešij, ker imam veliko zalogo. Skrajni čas je za odpošiljate. Požurite se z nakupovanjem, da ne bode zakasnitve, osobito ker dajam velike ugodnosti. Pri teh pošiljativah grem vsakemu odjemalcu v vseh rešah prav rad na roko. Znižal sem cene pa tudi za druge reši, — kajti nastavki cen za odeje, kose, barhent, jopiče, volnene srajce, gale, nogavice, rokavice, različne ženske robe, za moške obleke, kakor za zimске reši sploh, so izvanredno nizki.

Zaloga trpežnih pelertov v raznih velikostih za moške, ženske in otroke je velika. Sivalni stroji so prve vrste; obutev za otroke je najboljše kakovosti. Cena za špecerijsko blago je najnižja.

Priporoča se z velespoštovanjem

Mihael Cimerman,

trgovec in posestnik v Ljutomeru.

POSOJILNICA V MARIBORU

v lastni hiši v Narodnem domu

Obrestuje hranilne vloge na knjižice po $4\frac{1}{2}\%$ oziroma vloge proti odpovedi po $4\frac{3}{4}\%$, vloge v tekočem računu po $4\frac{1}{2}\%$ od dne do dne.

Posojuje na osebni kredit in na posestva.

Eskomptuje menice ter otvarja kredite v tekočem računu trgovcem in obrtnikom.

Za nakazilo denarja so položnice avstrijske in ogrske poštne hranilnice brezplačno na razpolago.

Hranilne knjižice drugih zavodov prevzame kot gotov denar in ne izgubi vložnik nič na obrestih.

Rezervnihi zaklad 358.794.75 kron

lestno premoženje zadruge 557.439.47 kron.

Triintrideseto npravno leto.

Zastoni

debi vsak 2 para modrih ženskih ali modrih nogavic, 2 lepe žopne robe, ene volnene rute za na glave ali modri klobuk, kdor nmore: 4 1/2 m finega zimskega volnega blaga za žensko obleko v poljubni barvi za K 9'50 ali v boljši kakovosti za K 12'50

SAMO

v Prvi gerenski razpošiljalnici Iv. Savnik Kranj 150

Neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

Razpošiljalnica pohištva K. Preis Maribor

Stolni trg šte. 6.

Posebno ugoden nakup pohištva za spalnice iz mehkega lesa, lakirane od 90 K; spalnice, iz trdega lesa, politirane, od 160 K; spalnice v staronemškem slogu, moderne, od 240 K. Žimnice (vložki) K 9'50, mize K 10'—, stoli K 2'50, močne postelje 14 K, šifonirane 24 K, kuhinjska kredenca 42 K, spalni divani (otomani) 31 K. Posebni oddelki za pohištva iz železa in medenine: otroške omrežne postelje od 16 K, postelje iz železa 12 K, železne omarnate postelje 24 K, umivalne mize 5 K, emajlirane postelje 40 K, postelje iz medenine in polmedenine od 60 K. Cena in izber brez konkurence, prost ogled, ilustrovani ceniki brezplačno i poštne prosto.

Parna pekarija s prodajalno in tobačno trafiko v večjem kraju se da v najem Natančnejša pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Dobrni pri Celju.

Pozor! Cenj. kupovalci. Pozor! Narodna trgovina Alojz Brenčič, Ptui

nadi cenj. občinstvu

za jesensko in zimsko sezono

najnovije barvne za bluze in obleke, velike izbire modernega lodsa za ženske, kakor tudi za moške, šof od najnižje do najvišje kvalitete, lodsa za obteke, pelerine in trpežno hladivino. Raznovrstnega belaga in pisanega platna za perilo, najnovije svilene, volnene in šitane robe. Prav tople škranje srajce, spodnje hlače, negavice, moške in ženske kakor tudi za otroke. Vskovrstnega izgotovljenega blaga n. pr. hlače, bele in pisane srajce, predpasnike, ovrtnike, zavrtnice, manšete, dežnike ter spleh vse, kar v to stroko spada.

Za mnogostevilni obisk se priporoča

novi in domači trgovec Alojz Brenčič v Ptuj

Novo blago!

Nizke cene!

Postena in hitra postrežba!

Važno oznanilo.

Ker je začasa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče niti najpotrebnejšega blaga za obleke ali perilo kupiti, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarč, Maribor, Gosposka ulica št. 9

da bode prodajal blago veliko ceneje kakor popreje; n. pr. platno po 40, 45, 50 vin., parhet 36, 40, 45, 50, 56 vin., volneno blago težko za obleke po K 1'—, 1'20, 1'50 itd. —

Vzorci in ceniki se na zahtevo poštne prosto pošljejo.

Domača in nasodna trgovina Franc Lenart - Ptui

priporoča za jesen in zimo bogato izbiro raznovrstnega novega blaga za moške in ženske obleke.

Postrežba poštena! Cene primerne!

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem, Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Najugodnejši vir za nakup šolskih predmetov ze trgovce in šole.

kakor za raznovrstni kancelijski, konceptni in strejipni papir, svinčnike, peresne, peresnike, krmilne, tablice, radirke, črnilo, šolske torbice, barve, barvane svinčnike, kreda, gobice itd. se dobivajo najcenejše in v velikaški izbi pri trdkri

Goričari Leskovšek Celje

Lesna zalega šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov in šolskih tiskov.

Ilustrirani cenik brezplačno na razpogo.

Ne zastoni

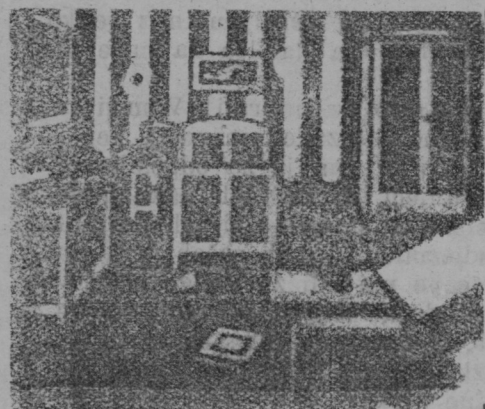
ampak po nizki ceni dobite vse v domači trgovini

Ivan VESELIČ i. dr. v Ormožu

katera priprave vae potrebnine za stavbe kako: cement, travert, žilnate ograje itd. Vse železnine za kovače, mizarje itd.

Veliko izbiro manufakturnega blaga, fine šofe (avsko) hlače, vino itd., najboljše vrste blaga za ženske oble, svilnate robe itd. Vse špeceri o, najboljše mege id. po najnižji ceni. Nakupovanje srajce, suhih gob, jaje itd. Postena, solidna postrežba — Presim, prepričajte se.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.



Ugodno kupite v trgovini

Spalne sobe od 150—1000 K, jedilne sobe od 150—1000 K

otomane, divane, madrace, zagrinjala v različnih najnovjših slogih. —

Razpošilja na vse strani!

Cene primern

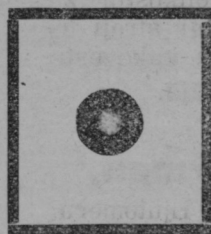
Zenini in neveste imajo popusti!

Brez konkurence! — Prosti ogled!

E. ZELENKA

tapetarska in mizarska delavnica Gosposka ulica 25,

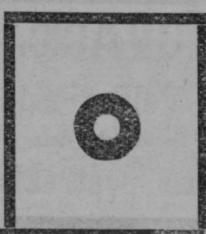
nasproti hotela Mohr MARIBOR o. D.



PALMA



je zaželjeni kaučuk-podpetnik



Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prosnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.